

V letu 2016 smo
zaznamovali 25. obletnico delovanja
Društva izgnancev Slovenije, ki je bilo
ustanovljeno 9. junija 1991. leta.

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI
PRI POŠTI 1102 LJUBLJANA

VESTNIK

INTERNO GLASILO DRUŠTVA IZGNANCEV SLOVENIJE 1941–1945 LJUBLJANA, NOVEMBER 2016 – Št. 119-120

Redna seja Skupščine Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 in njenih organov

Delovno predsedstvo Skupščine DIS: Rudi Zadnik, Majda Cvetanovski in Drago Mastinšek, 24. september 2016 (Foto: Milan Skledar)

Poleg sej Izvršnega odbora Skupščine Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 je vsako leto sklicana tudi seja Skupščine DIS in njenih organov, na katero so vedno vabljeni predsedniki in predsednice Krajevnih in Območnih organizacij DIS oziroma delegati njihovih odborov.

Letos je bila seja 24. septembra 2016 v Ljubljani. Od 83 delegatov Krajevnih in Območnih organizacij DIS jih je prišlo na sejo 72. Navzoči so bili tudi člani Izvršnega in Nadzornega odbora, člani Sveta DIS in Častnega razsodišča Skupščine DIS ter častni član DIS.

Udeležence Skupščine DIS so prišli pozdravit tudi Janko Heberle, predsednik organizacije Zveze borcev ljubljanskega območja, Matjaž Špat, predstavnik koncentracijskih taboriščnikov, Julka Žibret, svetnica Mestne občine Ljubljana, in dr. Vilma Brodnik, predstavnica Zavoda za šolstvo RS.

Pred redno sejo Skupščine DIS je bil slavnostni del seje, posvečen 25. obletnici delovanja DIS. Na začetku je nastopil Partizanski pevski zbor, nato je imela predsednica DIS Ivica Žnidaršič daljši govor. Opisala je delovanje Društva izgnancev Slovenije kot celote in probleme, ki jih je bilo potrebno reševati pri dosegu pravic za izgnance, prisilne delavce, begunce in druge civilne žrtve vojnega nasilja.

Na slavnostnem delu seje je predsednica DIS izročila spominske listine v zahvalo vsem Krajevnim in Območnim organizacijam DIS in osebno tudi vsem predsednikom in predsednicam Krajevnih in Območnih organizacij DIS.

Pri podelitvi spominskih listin so ji pomagali: Albin Pražnikar, Alojz Rupar in Zdenka Kaplan. Po podelitvi spominskih listin je bil odmor, nakar je sledila redna seja Skupščine DIS.

Predsednica DIS je predlagala delovno predsedstvo, in sicer: Majdo Cvetanovski,

Seja Skupščine Društva izgnancev Slovenije 1941–1945

Skladno s sklepom Izvršnega odbora DIS je bila sklicana seja Skupščine Društva izgnancev Slovenije 1941–1945

v soboto, 24. septembra 2016, ob 10. uri,
v Ljubljani, Linhartova 13, velika dvorana.

Dnevni red:

1. Slovesni del Skupščine DIS ob 25. obletnici delovanja DIS in podelitev spominskih listin
2. Izvolitev delovnega predsedstva, zapisnikarja in overovateljev zapisnika
3. Sprejem dnevnega reda
4. Sprejem poslovnika za delo Skupščine DIS
5. Poročilo o delu DIS od junija 2015 do junija 2016
6. Program dela Skupščine DIS in njenih organov za leto 2017
7. Opredelitev statusa podpornega člana DIS
8. Razno

Vsaka Krajevna in Območna organizacija je imela enega delegata ali delegatko na skupščini DIS. Delegati so vnaprej prejeli pisna gradiva k vsem točkam dnevnega reda.

*Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945
Ivica Žnidaršič, prof.
predsednica*

delegatko iz KO DIS Maribor Tabor, Rudija Zadnika, delegata KO DIS Radovljica, in Draga Mastinška, delegata KO DIS Gornja Radgona.

Za zapisničarko je bila imenovana Stanka Račič, za overovatelja pa Anton Naroglav in Pavel Velušček.

V verifikacijsko komisijo so bili imenovani: Metka Pešec, delegatka iz Zagorja, Ivan Kunej, delegat iz Kozjega, in Ana Baznik, delegatka iz Leskovca pri Krškem.

V komisijo za sklepe Skupščine DIS so bili imenovani: Hilda Marc, delegatka KO DIS Ljubljana Moste-Polje, Gregor Kaplan, delegat KO DIS Trebnje, Marija Mejač, delegatka KO DIS Zagorje, Ivo Veble, delegat KO DIS Dobova, in Alojz Voščun, delegat KO DIS Petišovci, Benica in Pince-Marof.

Sejo Skupščine DIS in njenih organov je vodila Majda Cvetanovski.

Predsednik Državnega zbora sprejel predstavnike Društva izgnancev Slovenije 1941–1945

Predsednik Državnega zbora dr. Milan Brglez je v torek, 4. oktobra 2016, v sejni sobi 217 sprejel predstavnike Društva izgnancev Slovenije 1941–1945. V delegaciji društva so bili predsednica Ivica Žnidaršič, podpredsednik Albin Pražnikar, predsednik Komisije za odškodnine pri Izvršnem odboru Marijan Špegelj in članica Simona Pirnat.

Predstavniki društva so v pogovoru izpostavili težnjo po vzpostavitvi dialoga glede dokončne ureditve izplačila vojne škode, nastale zaradi izgnanstva med letoma 1941 in 1945, tako na zakonodajni kot na zunanje-politični ravni. Predsednik dr. Brglez se je strinjal, da je treba opozoriti na socialno šibkejši položaj izgnancev in proučiti relevantno dokumentacijo ter možnosti za izgradnjo pravne osnove, na podlagi katere bi jim bil lahko povrnjen vsaj del škode, ne le na materialni, ampak predvsem na simbolni ravni.

Predsednica DIS Ivica Žnidaršič se je predsedniku Državnega zbora zahvalila, da jim je prisluhnil, in dodala, da se društvo, ki letos praznuje že 25. obletnico delovanja, ponša z obširnimi arhivom o izgnanstvu Slovencev med letoma 1941 in 1945. Predsednik Državnega zbora je z veseljem sprejel povabilo na ogled arhiva in izrazil zadovoljstvo, da se bo imel priložnost podrobneje seznaniti s problematiko izgnanstva.

Državni zbor – Služba za odnose z javnostjo

Predsednik Državnega zbora RS dr. Milan Brglez je 4. oktobra 2016 sprejel delegacijo Društva izgnancev Slovenije 1941–1945.

Iz poročila o delu Skupščine Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 in njenih organov od junija 2015 do junija 2016

Del udeležencev na seji Skupščine DIS. Od leve proti desni: mag. Franc Žnidaršič, Albin Praznikar, Ivica Žnidaršič in Matjaž Špan. (Foto: Milan Skledar)

V času, za katerega dajemo poročilo, so organi Skupščine Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 ter Krajevne in Območne organizacije DIS opravili izjemno veliko dela in s tem pomagali članstvu DIS in povečali ugled Društva izgnancev Slovenije 1941–1945.

ORGANIZACIJSKA DEJAVNOST

Tudi v času, za katerega dajemo poročilo, so redno delovali vsi organi Skupščine Društva izgnancev Slovenije 1941–1945.

Skupščina DIS se je sestala 3. oktobra 2015. Na seji so sodelovali delegati Krajevnih in Območnih organizacij DIS. Obravnavali so poročilo o delu od junija 2014 do junija 2015 in sprejeli program dela Skupščine DIS in njenih organov za leto 2016.

Na Skupščini DIS so obravnavali kadrovska vprašanja in izvolili novega podpredsednika DIS, ker je Janez Komljanec umrl. Novi podpredsednik je Alojz Rupar. Umrla je tudi predsednica Nadzornega odbora Mira Zalar, zato je bila za predsednico Nadzornega odbora DIS izvoljena Veronika Kljun, za članico NO pa Jolanda Želj Erhard. Za članico Častnega rabsodišča DIS je bila izvoljena Terezija Repovž.

Sestanek Skupščine DIS je bil tudi 23. marca 2016. Na njem je bil sprejet zaključni račun Skupščine DIS za leto 2015. Zaključni račun za leto 2015 je pregledal Nadzorni odbor Skupščine DIS 24. februarja 2016. Večkrat so se sestali tudi Izvršni odbor DIS in kolegiji DIS.

Za Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti smo pripravili poročilo o porabi družbenih sredstev v letu 2015 ter priložili vse račune. Junija 2016 smo pripravili poročilo za to ministrstvo o porabi sredstev v prvi polovici leta 2016. Ministrstvu vsak mesec pošljemo poročilo o porabi finančnih sredstev in zaprosimo za dvanajstino odobrenih sredstev.

Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 je od Zveze vojaških vojn invalidov prejelo posebno zahvalo za sodelovanje, od Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije zlato plaketo ZZB NOB Slovenije, od Slovaške zveze protifašističnih borcev spominsko medaljo za delo pri razvoju evropskih organizacij in društev izgnancev in beguncev ter od Ukrajinske zveze žrtev nacizma odličje za povezovanje žrtev fašizma in nacizma v Evropi.

Pobude za obravnavo vprašanj o vojni škodi v Državnem zboru RS

Zaprosili smo za sprejem delegacije DIS pri predsedniku vlade RS in ponovno dali pobudo Ministrstvu za pravosodje, da se obnovi delo Medresorske komisije

za obravnavo vprašanj vojne škode, in ga tudi prosili za sprejem.

Na pismo, ki smo ga poslali novembra 2016 predsedniku Vlade RS Miru Cerarju, smo 5. maja 2016 dobili odgovor vladnih organov o poplačilu gmotne škode, nastale med drugo svetovno vojno.

Stališče Vlade Republike Slovenije se glasi: „Vlada Republike Slovenije trenutno ne vidi nobene možnosti, da bi pripravila in v zakonodajni postopek vložila besedilo predloga zakona s tega področja, saj bi sprejetje zakona imelo velike finančne posledice, kar glede na trenutne gospodarske razmere Republike Slovenije, ko je treba z javnofinančnimi sredstvi ravnati še posebej gospodarno, ne bi bilo sprejemljivo.“

Nihče iz vladnih organov ni pojasnil, zakaj ne izterjajo vojne škode od Nemčije in kaj je s premoženjem, ki je na račun vojne škode ostalo v Sloveniji od Avstrijcev, Italijanov in Madžarov.

Na seji Izvršnega odbora DIS, ki je bila 12. maja 2016, smo obravnavali odgovor Vlade RS in izrazili protest in zahteve DIS glede izterjave vojne škode od Nemčije.

Stališče Ministrstva RS za finance pa se glasi: „Ministrstvo za finance v zvezi z izterjavo vojne škode in sprejetjem zakona, ki bi omogočal izplačilo vojnih odškodnin oškodovancem iz časa druge svetovne vojne (premoženjska vojna škoda), ocenjuje, da se s predlogom, da bi Republika Slovenija plačevala odškodnino, ki so jo v času druge svetovne vojne povzročile okupatorske države, ne more strinjati. Prav tako v trenutnih gospodarskih razmerah, ko je potrebno z javnofinančnimi sredstvi ravnati še posebej gospodarno, denarnih sredstev za namen plačevanja tovrstnih odškodnin ni mogoče zagotoviti v proračunu Republike Slovenije.“

Del udeležencev Skupščine DIS 24. 9. 2016. (Foto: Milan Skledar)

Na slovesnem delu Skupščine DIS ob 25. obletnici delovanja DIS je sodeloval tudi Partizanski pevski zbor in prejel spominsko listino. (Foto: Alojz Rupar)

SOCIALNO-ZDRAVSTVENA DEJAVNOST

Povprečna starost članstva DIS je okoli 80 let, zato je veliko dejavnosti namenjeno zbiranju podatkov o potrebni zdravstveni in socialni pomoči članom DIS na domu, zlasti v odročnih krajih.

O teh problemih je govor na vseh sestankih Krajevnih organizacij DIS, na katerih se dogovorijo o oblikah pomoči na domu in okrog domov.

Taki sestanki in občni zbori članstva DIS so bili v 48 krajih.

Organizirali smo 2 seminarja za potomce izgnancev in beguncev za pomoč na domu in v Vestniku DIS št. 113 in 116 objavili razpisana datuma seminarja.

Prvi seminar DIS je bil izveden v soboto, 5. decembra 2015, drugi pa 14. maja 2016. Obsegala sta naslednje teme:

- Izgon Slovencev med drugo svetovno vojno in organiziranost DIS,
- pomoč Krajevnim ter Območnim organizacijam DIS pri organizacijski dejavnosti in pomoči članom DIS na domu,
- financiranje DIS in Krajevnih ter Območnih organizacij DIS,
- vojna škoda in odškodnine,
- skrb za grobove Slovencev, umrlih v izgnanstvu in begunstvu.

Udeleženci seminarjev so bili seznanjeni o vseh knjigah in brošurah, ki jih je doslej izdalo Društvo izgnancev Slovenije, in vsebini Informacijskega centra DIS. Vsi so prejeli tudi potrdilo o opravljenem seminarju DIS.

Seminarja DIS sta bila organizirana z namenom, da se potomci izgnancev in beguncev bolje seznanijo o genocidni okupaciji Slovenije v letih 1941–1945, se vključujejo v DIS in se motivirajo za pomoč pri organizaciji dela krajevnih organizacij

DIS in razvijanju pomoči na domu.

Od 63.000 izgnanih Slovencev in 17.000 pobeglih pred izgonom jih danes živi samo še 10.700, in ti so zaradi starosti večinoma zelo onemogli. Zato so potrebe po skrbi in raznih oblikah pomoči na domu velike.

Zelo si prizadevamo, da bi se v vsako KO DIS vključilo vsaj nekaj potomcev izgnancev in beguncev, ki bi nadaljevali skrb za ohranjanje zgodovinskega spomina na tragedijo izгона Slovencev ter sodelovali pri razvijanju raznih vsakdanjih oblik pomoči potrebnim članom DIS na domu.

OHRANJANJE ZGODOVINSKEGA SPOMINA

V drugi polovici leta 2015 smo nadaljevali obeleževanje 70. obletnice vrnitve iz izgnanstva in begunstva. Pomagali smo pri organiziranju območnih prireditev DIS na Gorenjskem 3. julija 2015, v Zasavju 7. novembra in v Radečah 5. decembra 2015.

V okviru ohranjanja zgodovinskega spomina smo organizirali v sodelovanju Krajevnih organizacij Šentjanž, Krmelj-Tržišče in Bučka pohod ob nemško-italijanski okupacijski meji 4. julija 2015. Zaključna prireditev je bila ob 11. uri na Bučki, kjer sta udeležencem govorila Ivica Žnidaršič, predsednica DIS, in župan Občine Škocjan Jože Kapler. Pohoda in prireditve se je udeležilo veliko mladih ljudi. Letos pa je bil pohod od Telč do Bučke 2. julija in območna prireditev ob 25. obletnici ustanovitve DIS in 25. obletnici ustanovitve prve KO DIS na Bučki.

12. septembra 2015 smo se udeležili spominskega srečanja na Planini, na področju, ki ga je okupirala NDH. Slavnostna govornica je bila ministrica za obrambo Andreja Katič.

Predsednica DIS se je 20. septembra 2015 v Portorožu udeležila proslave in prireditve ob tradicionalnem srečanju bivših internirank in internirancev, političnih zapornikov, ukradenih otrok in njihovih svojcev.

V novembru in decembru 2015 smo pripravljali končni izbor vsebine za razstavo o nasilju nad slovanskimi narodi in napravili izbor 85 publikacij – knjig in brošur o fašističnem in nacističnem nasilju nad slovanskimi narodi.

Pripravili smo razstavo DIS kot zamelek Evropskega muzeja o fašističnem in nacističnem nasilju nad slovanskimi narodi. Ta razstava DIS je postavljena na gradu Rajhenburg. Na razstavi je že prikazano nasilje nad Rusi, Poljaki, Čehi, Slovaki, Ukrajinci, Belorusi, Srbi, Hrvati in delno nad Slovenci v Avstriji in Italiji.

(nadaljevanje na 3. strani)

(nadaljevanje z 2. strani)

Razstava je bila odprta 26. januarja 2016, dan pred mednarodnim dnevom spomina na holokavst. Na otvoritev so bili povabljeni veleposlaniki držav, o katerih je prikazano nasilje nad njimi med drugo svetovno vojno, prisotnih pa je bilo tudi nekaj več kot sto vabljenih gostov.

Pobudo za nastajajoči Evropski muzej žrtev fašizma in nacizma je dala Ivica Žnidaršič, predsednica DIS, ki je gradivo za razstavo tudi zbrala, popisala in uredila.

Pri tem so ji pomagali nekateri člani Mednarodnega odbora izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945: Nikolaj Dorožinskiy iz Rusije, Józef Sowa iz Poljske, ing. Jiří Prokop iz Češke, dr. Juraj Drotar iz Slovaške, Markiiian Demidov iz Ukrajine, Lych Nina Antonovna iz Belorusije, Jože Partl iz Avstrije, Vera Papež-Adamič iz Bosne in Hercegovine, Milinko Čekić iz Srbije, Mladen Veličković iz Hrvaške in Gregor Kaplan iz Slovenije.

Računalniško obdelavo je opravil Robert Škrjanc. Panoje je izdelalo podjetje Pegaz Internacional. Pri izboru publikacij je sodeloval dr. Janko Prunk.

Prostor za razstavo je zagotovila Občina Krško. Prevoze v angleški jezik je opravilo podjetje Multilingual.

Razstava o nasilju nad slovanskimi narodi je last Društva izgnancev Slovenije 1941–1945. Želimo, da ostane stalno na gradu Rajhenburg in se še razširi.

Izdali smo tudi brošuro o vsebini te razstave v slovenskem in angleškem jeziku. Vse stroške razstave je krilo Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945.

Na otvoritev razstave DIS o nasilju nad slovanskimi narodi na gradu Rajhenburg je prišlo veliko novinarjev: Posavski Vestnik, Svobodna beseda, Dnevnik, Delo, Dolenjski list, Slovenska tiskovna agencija, RTV Slovenija, Vaš kanal Novo mesto, TV Krško, dopisništvo Radia Slovenije, Vestnik DIS, fotografiji, TV Milan Skledar, TV Svet.

Na dan slovenskih izgnancev, 7. julija 2016, so si razstavo ogledali tudi predsedniki češkega, slovaškega, ukrajinskega in avstrijskega društva žrtev fašizma in nacizma in dva podpredsednika Mednarodnega odbora izgnancev in beguncev, žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945 iz Češke in Ukrajine. Na ogled razstave DIS je prišlo tudi okrog 1500 članov DIS in svojcev.

V okviru ohranjanja zgodovinskega spomina smo organizirali s pomočjo krajevnih organizacij Šentjanž in Krmelj-Tržišče pohod ob nemško-italijanski okupacijski meji, 30. aprila 2016. Zaključna prireditve je bila ob 15. uri na Telčah, kjer je udeležencem govoril podpredsednik DIS, Albin Pražnikar. Pohoda in prireditve se je udeležilo veliko mladih ljudi.

DAN SLOVENSkih IZGNANCEV IN 25. OBLETNICA DELOVANJA DIS

Letošnji dan slovenskih izgnancev, 7. junij, je sovpadal s 25. obletnico delovanja

Društva izgnancev Slovenije 1941–1945, ki je bilo ustanovljeno 9. junija 1991. leta.

Za obujanje zgodovinskih dogodkov je bilo več prireditev v občinah in štiri večje prireditve. Za območje Maribora so jo 3. junija 2016 organizirale KO DIS Maribora. Slavnostni govornik je bil mag. Franc Pivc. Za ljubljansko območje so jo 6. junija 2016 v Mostecu v Ljubljani organizirale KO DIS ljubljanskega območja. Slavnostni govornik je bil dr. Janko Prunk. Za območje Dolenjske jo je 2. julija 2016 organizirala KO DIS Bučka. Slavnostna govornica je bila Ivica Žnidaršič. Za območje Gorenjske so jo 3. julija 2016 v Gozd - Martuljku organizirale KO DIS Gorenjske. Slavnostna govornica je bila Slava Biček.

Dan odprtih vrat v zbirnem taborišču za izgon Slovencev v Brestanici in ogled razstave DIS na gradu Rajhenburg je organiziral Izvršni odbor DIS 7. junija 2016.

Vse prireditve so bile dobro obiskane in vsebinsko zelo dobro pripravljene.

Predsedniku Evropskega parlamenta Martinu Schulzu smo poslali protest zaradi predloga evropskega poslanca Milana Zvera, da bi tam postavili obeležje o komunističnem nasilju v Sloveniji. Dali smo pobudo, da bi v zgradbi Evropskega parlamenta postavili pomnik o genocidni politiki do Slovencev in izgonu Slovencev med drugo svetovno vojno. Predsednik Evropskega parlamenta je zaradi protesta iz Slovenije Zverovo pobudo zavrnil.

Na jubilejnih prireditvah so o zgodovinskih dogodkih govorili: dr. Janko Prunk, Ivica Žnidaršič, Albin Pražnikar, Alojz Rupar, Marijan Špegelj, Jože Križančič, Zdenka Kaplan, mag. Franc Žnidaršič, Majda Frletič, Terezija Repovž, Slava Biček, Franc Pivc, Majda Cvetačnovski, dr. Spomenka Hribar, Janez Podraž, Jože Kapler in dr. Milan Jazbec.

Za obisk predsednika Državnega zbora RS dr. Milana Brgleza v Dresdnu smo pripravili gradivo o prisilnem delu Slovencev v Nemčiji in imenski seznam Slovencev, ki so delali v tem nemškem mestu. Gradivo smo poslali tudi veleposlanici Republike Slovenije v Nemčiji, Marti Kos, v Berlin.

MEDNARODNA DEJAVNOST

V Vestniku DIS št. 114 smo objavili razpis za izlet v kraje izgnanstva v Nemčiji. Prišlo je premočno prijavo in izlet je bil odpovedan.

Dne 2. decembra 2015 je prišel na razgovor k predsednici DIS veleposlanik Ruske federacije v Republiki Sloveniji dr. Doku Zavgačev. Seznanili smo ga o pobudah DIS in pripravi razstave o nasilju nad slovanskimi narodi v nastajajočem Evropskem muzeju žrtev fašizma in nacizma na gradu Rajhenburg. Predstavili smo mu tudi vsebino panojev, ki prikazujejo nasilje nad ruskim narodom, saj je zaradi nasilja fašizma in nacizma umrlo več kot 26 milijonov Rusov.

Dne 9. septembra 2015 je prišel na razgovor k predsednici DIS Ivici Žnidaršič prvi predsednik Predsedstva RS in častni

Na dan izgnancev 7. junija 2016 si je prišlo ogledat zbirno taborišče in razstavo DIS o nasilju nad slovanskimi narodi okrog 1.500 članov DIS. (Foto: Boris Moškon)

predsednik Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije Janez Stanovnik. Predlagal je, da bi za zbornik, ki ga pripravlja in bo izšel leta 2016, prispevali poglavje o izgonu Slovencev – prvih žrtev fašizma in nacizma.

Veleposlanica Zvezne republike Nemčije dr. Anna Prinz je povabila predsednico Ivico Žnidaršič na sprejem v nemški rezidenci v Ljubljani ob nemškem državnem prazniku v torek, 6. oktobra 2016.

INFORMATIVNA, PUBLICISTIČNA IN ZALOŽNIŠKA DEJAVNOST

V času od junija 2015 do junija 2016 so izšle naslednje številke Vestnika DIS: 113, 114, 115, 116 in 117-118. Poleg informacije o delu organov Skupščine DIS so objavljene tudi informacije o občnih zbiorih Krajevnih in Območnih organizacij DIS ter podatki o umrlih članih DIS.

Tiskali smo razširjen ponatis brošure Največje zbirno taborišče za izgon Slovencev leta 1941 – hlevi in konjušnice pri gradu Rajhenburg v Brestanici pri Krškem in zloženko o razstavi DIS o fašističnem in nacističnem nasilju nad slovanskimi narodi v slovenskem in angleškem jeziku, ki smo jo 26. januarja 2016 odprli na gradu Rajhenburg.

V prvem polletju 2016 smo sodelovali s sredstvi javnega obveščanja in pripravili daljši članek o izgonu Slovencev za Zbornik 2016, ki je izšel ob 75. obletnici OF in ga je uredil Janez Stanovnik.

V reviji Naša žena je bil 7. avgusta 2015 objavljen intervju s predsednico DIS Ivico Žnidaršič o izgonu Slovencev in vrnitvi domov ter daljši intervju v Sobotni prilogi Dela.

VZDRŽEVANJE IN NOTRANJA OPREMA ZBIRNEGA TABORIŠČA ZA IZGON SLOVENCEV V BRESTANICI

Izvršni odbor DIS skrbi za ohranjanje zbirnega taborišča za izgon, hlevov pri

gradu Rajhenburg, in je uredil še notranjost taborišča.

Dne 7. junija 2016 smo na dan izgnancev organizirali dan odprtih vrat taborišča in dajali obiskovalcem tudi informacije o delovanju DIS in skrbi za ohranjanje doseženih pravic.

Obisk zbirnega taborišča za izgon Slovencev v Brestanici je bil velik, saj je prišlo v dnevni odprtih vrat tja kar okrog 1500 obiskovalcev. Vsi zainteresirani so prejeli brošuro o poteku obnove dela tega taborišča.

Ta dan je bila v zbirnem taborišču organizirana tudi informativna konferenca o 25-letni dejavnosti DIS.

FINANČNO VPRAŠANJE

Da bi lahko financirali dejavnost DIS, smo v drugi polovici leta 2015 od Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS prejeli 17.105,42 evra, v letošnji prvi polovici leta pa 18.631,98 evra.

Za sofinanciranje prireditve DIS ob 70. obletnici zmage nad fašizmom in nacizmom in 70. obletnici vrnitve iz izgnanstva smo zaprosili za finančno pomoč več podjetij in ustanov, vendar je bil odziv majhen. Za kritje stroškov razstave DIS o nasilju nad slovanskimi narodi pa so prispevale nekatere DIS, za kar se jim še enkrat lepo zahvaljujemo.

Krajevne in Območne organizacije DIS smo obveščali glede davčnih blagajn in prizadevanja, da so odpravili te blagajne za društva, če vrednost obdavčenih dobav v tekočem koledarskem letu ne presega 5.000 evrov.

Na eni izmed skupščin DIS smo se dogovorili, da bodo prispevki za Vestnik in del od članarine za DIS poravnani vsako leto do konca meseca marca.

*Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945
Ivica Žnidaršič, prof.
predsednica*

Delegati so sprejeli tudi predlog o pridobivanju podpornih članov DIS. (Foto Milan Skledar)

Skupščina je sprejela tudi program dela DIS za leto 2017. (Foto Milan Skledar)

Predsednica DIS je sklicala sestanek nekaterih članov komisije IO DIS o statusu podpornih članov DIS, 9. septembra 2016. (Foto: Milan Skledar)

Oprelitev statusa podpornih članov DIS

Na Skupščini Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 je bil leta 2012 dopolnjen statut DIS. V poglavju IV. članstva je v 10. členu napisano, da ima društvo redno članstvo in da naziv podporni član DIS dobi oseba, ki daruje za program DIS finančna sredstva v višini, ki jo določi Skupščina DIS.

Sklep Izvršnega odbora DIS 1. septembra 2016 je bil, da se o podpornih članih DIS razpravlja na seji Skupščine DIS 24. septembra 2016.

Delegati Skupščine DIS so dne 24. septembra 2016 obravnavali in sprejeli predlog o statusu podpornega člana DIS.

Kakšen je namen pridobivanja podpornih članov DIS?

Podporne člane DIS smo vključili v Statut DIS z namenom, da bodo materialno pomagali Društvu izgnancev Slovenije za izboljšanje težkih socialnih razmer izgnancev in beguncev in ohranjanje zgodovinskega spomina.

Aktivnosti pridobivanja podpornih članov DIS bodo potekale preko DIS, Krajevnih in Območnih organizacij DIS.

Kdo je lahko podporni član DIS?

Podporni člani DIS so lahko posamezniki, ki vsako leto prispevajo najmanj 30 evrov za dejavnost DIS. Podporni člani DIS so lahko tudi redni člani DIS in svojci, če poleg članarine prispevajo še 30 evrov.

Koga je treba povabiti med podporne člane? Med podporne člane DIS je potrebno pritegniti ljudi, ki imajo splošen družbeni ugled.

Pričakujemo, da bodo podporni člani DIS postali državljani Slovenije, ki so proti pojavom fašizma in nacizma, so proti vojnami in si prizadevajo za mir, prav gotovo bo podporni član tudi kakšen poslanec DZ, svetnik, župan občine, direktor, obrtnik, pisatelj, pesnik, književnik, novinar itd.

Komu so namenjena ta sredstva?

Od podpornih članov zbrana sredstva ostanejo Krajevni in Območni organizaciji DIS za izvajanje oblik pomoči DIS na domu in ohranjanje zgodovinskega spomina na izgon Slovencev.

Od prispevkov vsakega podpornega člana DIS pošljejo Krajevne in Območne organizacije Društvu izgnancev Slovenije 5 evrov. Prispevki podpornih članov, ki jih pridobi DIS, ostanejo za dejavnost DIS.

Kakšna bo evidenca podpornih članov DIS?

Krajevne in Območne organizacije DIS vodijo evidenco podpornih članov DIS. Seznam pošljejo Društvu izgnancev Slovenije 1941-1945 za pridobitev izkaznic in objavo v Vestniku DIS. Podpornega člana DIS je treba vprašati, ali se njegovo ime oz. prispevek lahko objavita v Vestniku DIS.

Kdo bo izdajal potrdila podpornim članom? Izkaznice za podporne člane DIS so enotne in jih tiska Društvo izgnancev Slovenije 1941-1945, izročajo pa jih Krajevne in Območne organizacije DIS. Kateri podatki bodo vpisani na izkaznici, določi Izvršni odbor.

Kakšen je status podpornega člana DIS?

Podporni člani DIS nimajo statusa in ne morejo biti voljeni v organe Društva izgnancev Slovenije na nobeni ravni. Lahko pa sodelujejo na prireditvah DIS, na občnih zborih KO in OO DIS, brez pravice odločanja.

V zahvalo in priznanje, da je podporni član DIS, bo ime člana objavljeno v Vestniku DIS (z njegovim soglasjem). Podpornim članom se bo dvignil ugled v okolju, kjer živijo in širše.

V Vestniku DIS bodo objavljeni tudi podatki o dejavnosti DIS, ki jo podpirajo. Podporni člani bodo dobivali Vestnik DIS.

Kdaj bi začeli zbirati podporne člane DIS?

Delegati so na Skupščini DIS sprejeli sklep, da mora biti vsa logistika za akcijo zbiranja podpornih članov DIS pripravljena do konca leta 2016. Z zbiranjem podpornih članov DIS pa bi začeli 1. januarja 2017.

Ivica Žnidaršič, prof. predsednik DIS

SKLEPI SKUPŠČINE DRUŠTVA IZGNANCEV SLOVENIJE 1941-1945, SPREJETI NA SEJI 24. SEPTEMBRA 2016

Na Skupščini DIS so delegati Krajevnih in Območnih organizacij DIS sprejeli naslednje sklepe:

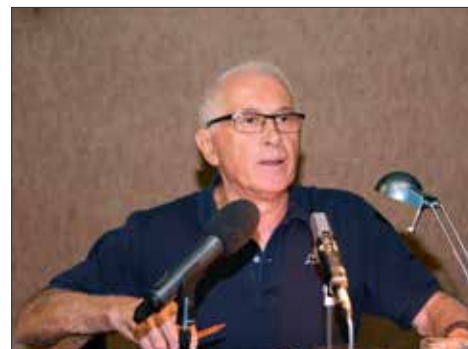
1. Delegati so sprejeli poročilo Skupščine DIS in njenih organov za obdobje od junija 2015 do junija 2016 in ugotovili, da je bilo delovanje organizacij DIS na vseh ravneh uspešno.
2. Delegati so sprejeli program dela Skupščine DIS za leto 2017.
3. Sprejet je bil sklep, da se v vseh Krajevnih in Območnih organizacijah poveča število prejemnikov Vestnika DIS, da bo lahko ostal prispevek za Vestnik nespremenjen, 6 evrov za celo leto.
4. Članarina za članstvo DIS ostane za vse člane enaka kot doslej, 10 evrov na leto, od tega se na DIS odvedejo 4 evri.
5. Prispevek za vse prejemnike Vestnika je 6 evrov. Ta prispevek in 4 evre na člana DIS morajo KO in Območne organizacije nakazovati na DIS, ne glede na to, ali so denar od članov zbrali.
6. Prispevek od članarine in prispevke za Vestnik DIS je treba poslati na DIS do konca marca vsako leto. Krajevne in Območne organizacije naj na plačilnih nakazilih napišejo namen nakazila in samo KO in ime kraja.
7. Zbiranje podpornih članov DIS se bo začelo 1. januarja 2017. Status podpornega člana dobi tisti, ki prispeva za dejavnost DIS najmanj 30 evrov. Od prispevkov podpornih članov se vsako leto pošlje na DIS 5 evrov.
8. Seznam podpornih članov DIS delajo KO in OO DIS in en izvod pošljejo na DIS za zagotovitev izkaznic za podporne člane in objavo v Vestniku DIS (ob soglasju podpornih članov).
9. Glede na to, da so Krajevne in Območne organizacije DIS dobile v uporabo bančne podračune Skupščine DIS, morajo za nove upravitelje teh podračunov dobiti soglasje DIS.
10. Doseči je potrebno, da se prepriča vladne organe RS, da izterjajo vojno škodo od Nemčije in da vložijo v sklad za poplačilo vojne škode premoženje, ki so ga na račun vojne škode pustili v Sloveniji leta 1945 in 1946 Avstrijci, Nemci in Madžari.
11. Ponovno je treba predlagati, da se vložijo v Državni zbor RS predlog zakona o povračilu vsaj delne vojne škode izgnancem in beguncem.
12. Dana je bila pobuda, da na programsko-volilni Skupščini DIS v letu 2017 ponovno izvolimo za predsednico sedanjo predsednico DIS.
13. Delegati so pooblastili Izvršni odbor DIS, da na osnovi razprave sklepe še dopolni in objavi v Vestniku DIS.

Komisija za sklepe: Hilda Marc, Gregor Kaplan, Alojz Voščun, Marija Mejač in Ivo Veble

Iz razprave na skupščini DIS

Mag. Franc Žnidaršič:

Lepo vas vse pozdravljam, hvala za priložnost, da lahko k poročilu dodam nekaj besed o prizadevanjih za povrnitev vojne škode. Vsi veste, da sem kot poslanec do leta 2011 zastavljal ustrezna poslanska vprašanja vladi in zunanjim ministrom. Do tedaj so ves čas govorili, da se trudijo izterjati odškodnino od Nemčije, vendar, da Nemčija to zavrača, in da se ne da odpreti teh pogajanj. Ob zadnjem mojem vprašanju septembra 2011 je takratni minister Samuel Žbogar priznal, da na zunanjem ministrstvu nimajo podatkov o tem, da bi se kdaj koli resno začela debata o izterjavi vojne škode od Nemčije. Toliko za tisto obdobje nazaj, ko je pa dejansko ves čas oblast samostojne Slovenije priznavala, da je ta problem odprt. Drnovškova vlada je junija 2003 pristala na moj predlog, ko sem pripravil kot takratni državni sekretar elaborat o tej zadevi in predlagal vladi, da sprejme sklep, da se ta stvar odpre, izterja in imenuje medresorska komisija. Ta je začela delati, predsednik Drnovšek je postal predsednik Republike, novi predsednik vlade pa o tej zadevi ni hotel nič slišati ... Septembra 2011 sem predlagal Državnemu zboru, da bi odprli javno razpravo o tej zadevi, vendar sklep ni bil sprejet, proti njemu so glasovali celo takratni poslanci SD-ja, na žalost tudi Desusa, čeprav so prej vsi imeli polna usta pripravljenosti pomagati, zlasti upokojenska stranka. Po volitvah leta 2014, ko smo uspeli tudi v koaliciji Združene levice s pomočjo naše stranke izvoliti 6 poslancev in Violeto Tomič, ki je bila naša kandidatka, smo oživili zadevo in jaz sem za Združeno levico pripravil elaborat na 18 straneh o problemu vojne škode, ki so ga lahko uporabili za svoje

Mag. Franc Žnidaršič, častni član DIS

debate in razprave v Državnem zboru. Pripravil sem vrsto poslanskih vprašanj in eno je lansko leto postavila predsedniku vlade Združena levica. Predsednik vlade je odgovoril, da ni pravi trenutek. Je pa priznal, da dolg obstaja, ampak da razmere niso ugodne, da bi z Nemčijo odprli to vprašanje. Letos februarja sem dal pobudo, da je Združena levica zopet postavila vprašanje predsedniku vlade RS. Postavili so to vprašanje junija na zadnji državnozborni seji pred počitnicami ministru za pravosodje.

Da se država ne loti izterjave vojne škode, bi lahko označil kot veleizdajo interesov države in prizadetih materialnih oškodovancev 2. svetovne vojne.

Ker sem jaz čakal te odgovore zato, da bi napravili tistih 10 členov v zakonu, ki govori o tem, koliko odškodnine, v kakšni obliki, v kakšnem roku, na kakšen način bi upravičenci lahko to dobili, bomo zdaj samo dokončali zakon.

Priznam, da je res, kar je napisal Klemenčič v odgovoru, da si vlada v tem trenutku krize, v teh proračunskih razmerah ne more privoščiti 800 in več milijonov

(nadaljevanje na 5. strani)

PRIPOROČILO

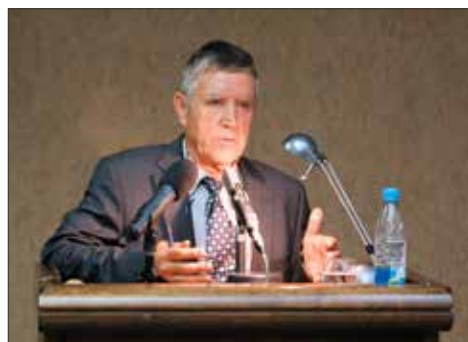
Med podporne člane DIS povabite poslance DZ, župane, svetnike občin, direktorje, obrtnike, pisatelje, pesnike, novinarje in žrtve vojnega nasilja, ki niso člani DIS.

(nadaljevanje s 4. strani)

stroška za odškodnine, ampak to je njena krivda, njena odgovornost, ker ni terjala vojne škode. Nemčija je zavračala plačevanje vojne škode do združitve, po združitvi pa je nastopil trenutek, da bi Slovenija lahko postavila zahteve, saj smo jih mi opozarjali na to. Zdaj je stvar presoje, kakšne odškodnine bomo napisali v predlog zakona. Jaz bi se v glavnem orientiral na žrtve vojnega nasilja, in sicer izgnance in begunce, ker so izgubili vse, ker so morali vsi oditi in so ohranili samo to, kar so imeli v rokah, drugo je propadlo, bilo izgubljeno. Se pravi, da bi lahko vsak dobil enak znesek, zato ker ima status DIS. To bi bila ena od možnih rešitev, druga možnost je, da bi dobili obveznice na daljši rok, zato da bi jih lahko unovčili prej s kakšnim manjšim popustom, ampak bolje vrabec v roki kot golob na strehi. Če ima kdo boljše predloge in ideje, za katere je seveda treba razmišljati tudi, kako bodo sprejeti s strani oblasti in v Državnem zboru, potem prosim, da bi te predloge poslali čimprej na DIS. Nato bom vprašal Združeno levico, če bo ta zakon nemudoma ona vložila. Nemudoma, zakaj? Zato, ker nimamo časa, in drugič zato, ali bo zakon sprejet in bo zadeva vsaj v neki najmilejši obliki zaprta, ali bomo pa mi, kot prizadeti in seveda še 100 tisoč drugih, vedeli, koga nikoli več ni mogoče podpreti na volitvah. Če Združena levica ne bo pripravljena takoj vložiti tega zakona, imamo možnost vložiti ta zakon preko drugih poslancev DZ.

Alojz Rupar:

Smo pri četrti točki poročila o delu našega Društva, ker je vse o tem napisano, in o poročilu nimam pripomb. Bi se pa rad dotaknil drugega vprašanja v zvezi z našim glasilom, Vestnikom DIS. Kot je bilo rečeno, je to list, ki je res bogat, vreden vse hvale. Kot je že predsednica danes omenila, da je izšlo 118 števil, to je trud predsedničinega dela. V Vestniku se lahko najde vsak in se seznani z delom v Društvu. V Vestnikih so zapisi, ki so res veliko vredni. Žal pa ga marsikdo, kljub nizkemu prispevku 6 evrov na leto, nima, to pa predvsem zato, ker ljudem, članom DIS, ne predočimo vsebine, bogastva tega lista. Ko pobiramo članarino v okviru naše krajevne organizacije, to je po navedi ob koncu leta, pobiramo tudi prispevek za Vestnik in noben član DIS ni imel nič proti. In tudi na vas apeliram, da za vse člane poberete tudi prispevek za Vestnik.

Alojz Rupar, podpredsednik DIS

Vestnik je pomemben tudi za potomce. Je prenos vsega našega zgodovinskega dela na mlajše. Od nas je marsikaj odvisno. Bodimo zadovoljni, da imamo ta list in predsednico, ki se trudi poleg ostalega dela, ki ga je opisala v 25 letih našega delovanja. Ampak v ta list je vložila precejšen del življenja. To je njen trud. Najlepša hvala za to in hvaležnost za ta trud ji najlažje izrazimo tako, da si oskrbimo Vestnik DIS in ga beremo.

Zdenka Kaplan:

Ivica je v glavnem že povedala, kaj naša komisija za stike s kraji izgnanstva dela in kaj smo tudi že naredili. Da Nemci ne bi prehitro pozabili na narod, ki so ga želeli imeti za sužnje, hodimo k njim v obliki izletov in jih opozarjamo, da je veliko Slovencev umrlo v njihovih izgnanskih

Zdenka Kaplan, članica IO DIS

taboriščih. Do zdaj smo opravili 12 izletov, obiskali 58 nemških mest, pa nisem vseh preštela, kjer so pokopani slovenski izgnanci. Navezali smo ogromno stikov z nemškimi župani, nekateri so nas sprejeli lepo, drugi manj, ampak večinoma dobro, spremljali so nas na pokopališča. Povsod, po vseh teh krajih smo se borili za grobove izgnancev in veliko dosegli. Postavili so se spomeniki, delali so obeležja in moram povedati, mesta, ki so nam bila najbolj naklonjena in tudi našim grobovom, to so Ilmenau, Arnstadt, Rudolstadt, Kassel, Han Münden, Lautental in še veliko drugih..., tukaj so postavljali spomenike in obeležja. Vedno pa povsod ni bilo tako rožnato. Imamo dva problema, in sicer mesto Templin, kjer je župan občine Templin rekel, naj ga ne obiskujemo v zvezi s to zadevo, saj po njegovem mnenju v njihovi občini ni bilo ne taborišča ne grobov. No, ampak se je strašno zmotil. Tam je pokopanih 24 Slovencev in naši izgnanci so mi pomagali s sliko taborišča v tem kraju, katerega sem jim poslala po pošti, faksu, da so lahko utihnili.

V Neresheimu patri uničujejo naše grobove. Smo pa v dogovoru z županom tega mesta, Neresheima, da bo raziskal možnost, da bi na glavnem pokopališču postavili obeležje in napisali vse tiste, ki so tam pokopani. Moram povedati, da je bilo teh 12 izletov zelo uspešnih. Veliko smo naredili za te grobove. Jaz podpisam, da bi se ti izleti nadaljevali in dajte možnost članom DIS, da se udeležijo razpisanih izletov. Spet bomo pripravili razpis in potrudili se bomo, da bo cena primerna. Tistih, ki tam počivajo, ni malo in to moramo narediti v njihov spomin.

Podpiram pripravo razstave o mednarodnem sodelovanju in vključitev naših prizadevanj za ureditev grobov v tujini. Upam, da boste mlajši od nas, ki smo na svojih plečih občutili to izgnanstvo, gojili to naprej. Spomnite se mam in očetov, oni so zelo trpeli. Tisti, ki smo morali delati v Nemčiji, smo trpeli, zelo trpeli.

Slišali smo, da so različna sodišča odločila, da ima Nemčija imuniteto, da ji ni potrebno plačati vojne škode, bi pa jaz svetovala, da jih bomo enkrat spomnili, da bomo šli tudi mi enkrat na cesto, toliko pri močeh pa smo še.

Sedemdeset let že čakamo, 70 let ni bilo pravega trenutka. In kar naprej ni pravih trenutkov. Vsi bomo prej pomrli. Sramota, koga mi volimo. Nas izgnancev je še kar precej in bi lahko imeli ob volitvah malo več uspeha, če bi se malo bolj potrudili. To pomeni, da je treba iti na cesto in opozoriti. Jaz bom prva tam s transparentom, to vam obljubim. Tisti stari pravi izgnanci odhajamo, to veste, čedalje manj nas je, vam ostalim želim najboljše, tudi zdravje si čuvajte, da bi še vendarle dosegli, o čemer je govoril Frenk. Samo še tale podatek bom popravila, Francozov je bilo izgnanih 260 tisoč.

Gregor Kaplan:

Najprej bi se zahvalil predsednici za izčrpno poročilo, ki smo ga imeli prej priložnost slišati, dotaknil pa se bom čisto na kratko določenih malenkosti, ki se mi zdijo primerne za izpostaviti. Predvsem to, da nam je s stiki na mednarodni ravni s strani DIS-a uspelo poslati številna pisma različnim državnikom EU, OZN, da tisto, kar DIS dobiva nazaj, resnično preseneča. Dejansko smo

prejeli bistveno več odgovorov, kot smo jih pričakovali. Izpostavil bi samo nekatere države in osebe, ki so odgovorile na ta pisma: angleška kraljica, španski kralj, predsedniki Nemčije, Hrvaške, Francije, Švice, Nizozemske, Slovaške, Monaka, Luksemburga, angleške vlade in drugih. Odzivi so tudi iz Evropske unije, tukaj bi posebej izpostavil predsednika EU Martina Schulza, njegovo pismo ste lahko prebrali v Vestniku. Meni se zdi pomembno, da je Društvu izgnancev Slovenije uspelo

mag. Gregor Kaplan, delegat iz Trebnjega

povezati evropske žrtve v enovit, Mednarodni odbor in da ima ta odbor domicil pri Društvu izgnancev Slovenije. Izpostavil bi mogoče še eno malenkost, in sicer simpozij v Pragi. To je bilo v marcu 2010, sodelovali smo na simpoziju o uresničevanju sklepov prvega evropskega kongresa. Septembra 2010 sva s kolegom Sebastijanom Pešcem sodelovala na mednarodni konferenci na Slovaškem, v Banjski Bistrici, s predstavniki Slovaške, Poljske, Belorusije, Italije in Nizozemske, podpisan pa je bil tudi sporazum o nadaljnjem sodelovanju pri ohranjanju zgodovinskega spomina, tako da je DIS vse te aktivnosti na mednarodnem področju klasiral in povezal dobršen del Evrope v sodelovanju, na kar smo lahko upravičeno ponosni.

Jože Križančič:

Spoštovani predsedniki, delovno predsedstvo in seveda gospa predsednica! V moji krajši razpravi se pridružujem poročilu o ohranjanju zgodovine izgnanstva. Imam občutek, da bi nekatere vidne osebnosti v naši družbi želele, da bi čim manj govorili tudi o resnici, ki se je zgodila slovenskemu ljudstvu l. 1941. Genocid ne sme nikoli v pozabo. Vendar, ta tragični dogodek, ki bi lahko pomenil konec slovenstva, bi moral biti v novejši zgodovini vedno na vidnem mestu, v učnih načrtih, že v osnovnih šolah in seveda srednje šole bi morale to tragedijo obširno obravnavati. Tudi na naših občnih zboreh ne smemo pozabiti, zakaj obstajamo kot Društvo izgnancev, ki brani človekove pravice in se zavzema za resnična zgodovinska dejstva o slovenskem narodu. To lepo in koristno navado ima vsako leto v uvodu poročila predsednik DIS Gornja Radgona, g. Mastinšek. Slovenci, vsi Slovenci ne bi smeli nikoli pozabiti grozljivih Hitlerjevih besed 26. aprila 1941 v Mariboru: »Naredite mi to deželo zopet nemško!« Naj še sam dodam, da je 3. maja 1943 obiskal področja, od koder so izgnali Slovence, drugi mož Nemčije, Himmler, ki je odločil, kako izbrisati slovenski narod s te zemlje. Gospod Rode pa je v svojem nedavnem govoru o novejši zgodovini Slovencev na to pomembno zgodovinsko dejanje zelo pozabil.

Himmler se je oglasil tudi pri slovensko-nemški družini na Bizelskem. Sestal se je v Brežicah s kočevskimi Nemci in jim obljubil nadaljnje izganjanje Slovencev.

Jože Križančič, predsednik ČR DIS

Ostanimo hvaležni tudi NOV, v kateri so možje, fantje, žene in dekleta za svojo domovino žrtvovali življenja. Mi smo se vrnili iz izgnanstva.

Imejte se lepo in Društvo varujte prav zvesto!

Janko Heberle:

Dovolite, da vas v imenu Zveze združenj borcev Slovenije, še posebej pa Ljubljane, prisrčno pozdravim in vam v prvi vrsti želim zdravja, kajti tega smo potrebni. Če gledam po obrazih, smo približno iste starosti, čeprav sem jaz med vami po letih najstarejši. Najprej mi dovolite, da se zahvalim za vabilo, nato, da vam čestitam ob 25-letnici in vam ob njej želim, da naprej vztrajate na pozicijah in s programom dela.

Janko Heberle

Program dela in uvodno obsežno poročilo tovarišice predsednice mi je dalo marsikaj misliti. Bogato delo opravljate, ki ga je potrebno spoštovati. Zato vas še enkrat v imenu Združenj borcev Slovenije, predsednika in še posebej častnega predsednika, tovariša Janeza Stanovnika, prisrčno pozdravljam in vam želim še enkrat dobro zdravje!

Matjaž Špat:

Najprej mi dovolite, članice in člani DIS, da vas v imenu Taboriščnega odbora in v mojem osebnem imenu prav prisrčno pozdravim. Dovolite mi, da ob tej priložnosti pozdravim in se zahvalim vaši neutrudljivi in karizmatični predsednici, Ivici Žnidaršič, za vse, kar lahko ob njenem delu spoznavam, se učim in sem ji zato tudi po človeški plati neizmerno hvaležen. Istočasno bi se zahvalil tudi vašemu članu, kolegu mag. Francu Žnidaršiču. Dovolite mi, da vam ob 25-letnici delovanja vašega pomembnega Društva izrečem vse priznanje, tudi v imenu našega Taboriščnega odbora, kajti vaše delo je resničen dokaz tega, kaj so ljudje zmožni in sposobni, če imajo voljo, zato sem prej povedal, kako sem ponosen, ko spremljam,

Matjaž Špat

kako počnete to, na kakšen način, da lahko na svoj način sledimo in poskušamo biti uspešna tudi ostala društva. Zato vam kot predstavnik druge generacije in sin interniranke iz Auschwitza in Ravensbrücka želim sporočiti, da se za mano tudi naslednja generacija dobro zaveda, kako pomembno poslanstvo opravljate tako v DIS kot v sorodnih društvih, da se te grozote nikoli več ne bi ponovile. Kajti, kot vidite, svet se ni ničesar naučil. V naši bližini se ponovno pojavljajo vse te grozote, pred 15-imi leti v naši bivši Jugoslaviji, sedaj na Bližnjem vzhodu, v Siriji. Zato je pomembno tudi to, kar počnete v Društvu, kjer imate domicilno mesto tudi Mednarodnega odbora.

(nadaljevanje na 6. strani)

(nadaljevanje s 5. strani)

Ob 25-letnici vam čestitam za opravljeno delo, posebej vam, Ivica Žnidaršič, za popisanih tisočev listin, za neverjetna knjižna dela, za pobude vsem mogočim vladam in političnim predstavnikom, in vsem vam, ki jo podpirate pri vseh teh dejanjih. Želim vam uspešno delo še naprej, se veselim sodelovanja z vami in vas prav lepo pozdravljam.

Ivan Godec:

Ne morem mimo tega, kar je govorila Kaplanova o grobiščih, o spominskih obeležjih. Mi preživeli izgnanci smo v našem Lenartu postavili spomenik umrlim izgnancem, tam smo vse napisali po imenih, priimkih in rojstnih podatkih. In tudi pri Zvezi borcev vidim, da prav tako imajo napisana imena. Zdaj pa se sprašujem, kaj pa ta grobišča po vojnih pobojih..., treba je napisati, kdo vse je v

Ivan Godec, delegat iz Lenarta

teh jamah in grobovih. Verjetno veste, da je tu zelo malo Slovencev, v Hudi Jami in drugih povojnih grobiščih. V njih so kvizlingi, ustaši in tisti, ki so nam jih vrnili naši zavezniki, tisti, ki so bežali leta 1945. Jaz se s tem ne strinjam, ne moremo tega mi Slovenci prevzeti nase. Zato bi radi v imenu tistih, ki se skrivajo za temi imeni, napisali, da so tu žrtve 2. svetovne vojne, da se ne bi vedelo, kdo je bil kdo. Naj bodo napisani z imeni in priimki! To so v glavnem četniki in ustaši, ampak kje naj bodo pokopani? Zdaj se govori, da naj bi zgradili velik spomenik in kdo ga bo plačal? Mi Slovenci – zakaj mi to plačujemo? Naj bi zgradili spomenik v Zagrebu ali kje doli, tam, od koder je bila večina teh žrtev. O tem bi morali razmišljati v Državnem zboru RS. Da ne bi bili pokopani tam, kjer so jih pokončali, ampak od koder prihajajo, tam naj se napravi spomenik in tista država naj gradnjo spomenika tudi plača.

Franč Žnidaršič:

Tovariš Godec je odprl zanimivo vprašanje in jaz imam odgovor. V letih 2000–2004, ko sem bil državni sekretar, sem vodil medresorsko komisijo Vlade RS za grobišča in tudi odgovarjal kot sekretar za vojna grobišča in takrat je komisija sprejela in vlada potrdila odločitev, da se za med vojno in takoj po njej pobite pobriva vsaka država za svoje, in sprejela se je odločitev, da v grobiščih, kjer ni naših ljudi, ne odkopavamo, razen če se za to odloči država, katere žrtve so tam notri. Kar pomeni, da bi Hudo Jamo morala prevzeti Hrvaška, kot strošek in kot delo in kot posledice. Treba je tudi vedeti, da so vrnjene kvizlinške enote pobile njihove čete, ustaše so pobile hrvaške partizanske enote, četnike pa srbske partizanske enote, ne Slovenci! Zdaj pa obešajo vse te žrtve nam okoli vratu in kot strošek Slovenije.

Ivica Žnidaršič:

Jaz bi samo želela opozoriti, v zvezi s programom za prihodnje leto, da bo prihodnje leto programsko-volilna skupščina in veljalo bi zelo hitro razmišljati, kako boste drugo leto izvolili organe skupščine DIS in kakšen program bomo drugo leto sprejemali za naslednja štiri leta. Mislim, da je v programu zelo pomembno, da bomo organizirali simpozij o vojni škodi ali pa informativno

konferenco za poslance Državnega zbora in druge republiške institucije, ki naj bi pač končno rešili vprašanja vojne škode, in mislili smo, da bi ta simpozij imeli v prostorih slovenskega parlamenta, da bi se poslanci tega udeležili.

Slava Biček:

Predsedniki Gorenjske se sestajamo večkrat na leto, tudi pred to Skupščino DIS smo se srečali in preučili gradivo za skupščino. Ugotovljamo, da zaradi starosti članov vedno bolj potrebujemo pomoč. Nove mlajše predsednike težko dobimo, zato imamo v svoji sredi 90-letnega predsednika, ki pa je še vedno aktiven in živahen. Pomoč pri organizacijskih dejavnostih nam bo prišla še kako prav, predavanja in informativne konference o izgonu Slovencev pa moramo posredovati čim večkrat članstvu, ker je marsikdo že pozabil, kaj vse je doseglo Društvo izgnancev Slovenije za izboljšanje gmotnega položaja žrtev vojne nasilja.

Marijan Švegelj:

Prihajam iz Zgornje Dravske doline, iz naše prelepe Koroške, odmaknjene, saj je moja pot danes do Ljubljane trajala več kot dve uri, čeprav sem prevozil samo nekaj več kot 130 km. Slaba cestna povezava nam Korošcem najeda zdravje in nam jemlje dragoceni čas. Toliko za uvod, pa kljub temu vsemu navedenemu vam prinašam tople pozdrave iz naše Koroške.

Marijan Švegelj, član IO DIS

Naše življenje ni lahko, vedno težje je, saj leta življenja puščajo sledove trpljenja, ki so ga preživeli prisiljeni v izgnanstvo v 2. svetovni vojni, daleč stran od doma. Veliko jih živi skromno in tudi bedno. Imajo skromne pokojnine, saj na mesec prejemajo manj kot 500 evrov, prag revščine pa je v Sloveniji določen v višini nekaj čez 700 evrov na mesec. Velike težave imajo tudi z zdravjem in težko dostopnostjo do zdravstvenih storitev, zato potrebujejo pomoč na domu in tudi določena sredstva. S podobnimi težavami in problemi se prav gotovo soočajo tudi v ostalih krajevnih organizacijah in območnih organizacijah v Sloveniji. O teh problemih razpravljamo in se dogovarjamo na organih DIS in sprejemamo določene odločitve, ki nakazujejo izboljšanje težav oziroma se skupaj z našo predsednico trudimo, kako bi to stanje spremenili. Prav v tem smislu je tudi pripravljen program dela DIS za leto 2017, ki ga danes obravnavamo. Veliko poudarkov dajemo, da bi med naše ostarelo in izmučeno članstvo vključili čim več potomcev izgnancev, ki so mlajši in tako lažje organizirajo pomoč na domu. Naj povem, da imamo v naši območni organizaciji 74 članov, in od teh jih je 52 aktivnih članov, 22 pa je potomcev. Podpiramo možnost pridobivanja podpornih članov DIS, ki nam bodo s svojo finančno pomočjo pomagali reševati socialne težave naših šibkih članov. Zahtevali bomo, da nam država vrne pravico do klimatskega zdravljenja. Še več je zapisanih nalog za program dela 2017, omeniti moram pa še eno, ki za vse nas pomeni prednostno in najpomembnejše: dokončna rešitev plačila gmotne škode za uničeno premično in nepremično premoženje med 2. svetovno vojno. Mag. Franc Žnidaršič je veliko o tem govoril in konkretno povedal, kako bi to reševali. Naj pri tem omenim še

O članarini DIS in prispevku za Vestnik DIS za leto 2017

Članarina DIS ostane v letu 2017 enaka, kot je bila v letu 2016, in sicer 10 evrov. Od tega ostane KO DIS 6 evrov, 4 evri se odvedejo na DIS.

Prispevek za Vestnik DIS za leto 2017 ostane 6 evrov za vse leto.

Krajevne in Območne organizacije lahko zbirajo od članov DIS še dodatne prispevke za svojo dejavnost.

IO DIS

zanimivost, da lansko leto, ko smo slavnostno praznovali v Hali Tivoli 70 let vrnitve iz izgnanstva, so se potem novinarji in tudi politiki nekako tihoma pridružili, da je potrebno to zadevo urediti. Naša predsednica je pisala dr. Cerarju glede poravnave vojne škode, pisala je tudi na pravosodno ministrstvo RS, a sta bila oba odgovora negativna. Vztrajali bomo, da država izpolni določbe 8. člena zakona o žrtvah vojnega nasilja, ki pravi, da bo pravica do vojne škode urejena po posebnem zakonu. Ta poseben zakon pa je dolžna pripraviti vlada RS in ga dati v sprejem DZ.

Država naj izterja ta vojni dolg od Nemčije. Če pa tega dolga ne želimo izterjati, pa naj to vojno škodo za uničeno premično in nepremično premoženje poplača iz proračuna. Predlagam, da to sprejmemo kot sklep in hkrati pošljemo z današnje skupščine DIS ta naš zahtevek v medije in na Vlado RS. Ob tej problematiki želim še pozitivno izpostaviti veliko požrtvovalnost naše predsednice, ki se res trudi pri iskanju stikov z vlado RS za rešitev tega problema, in pri tem moram izpostaviti tudi našega častnega člana mag. Franca Žnidaršiča, ki po svojih močeh lobira pri politični stranki, da vloži ta poseben zakon in da bi ga spravili skozi Državni zbor. Strinjam se tudi s predlogi, ki jih je podal mag. Franc Žnidaršič.

In na kraju se moram v imenu članov DIS Koroške prisrčno zahvaliti naši predsednici Ivici Žnidaršič za ves njen trud, in mag. Francu Žnidaršiču in vsem ostalim, ki tako dobro izpolnjujejo naloge. Hkrati pa so mi rekli, da moramo drugo leto, ko bo volilna Skupščina DIS, ponovno izvoliti za predsednico Ivico Žnidaršič.

Jolanda Želj:

Pred dobrim mesecem sva z možem šla na izlet presenečenja v neznano. Vnukinji sva peljala na grad Štatenberg. Vstopnina za vsakega obiskovalca je 3 evre, razen za člane izgnance. Tam smo

Jolanda Želj Erhard, delegatka iz Maribora

si ogledali 20-minutni film o izgnancih in dogodkih iz tistega nesrečnega časa, kakor tudi razstavljene eksponate in slike v sosednjih prostorih. Dolgo sta bili vnučkinji tiho in tiho premlevali o videnem. Ko pa smo sedli h kosilu, so letela številna vprašanja, zakaj jim tega prej nisem povedala... Sicer sta vedeli, da sem bila izgnanka, ampak sicer za vse te grozote, ki sta jih tam videli, se jima še sanjalo ni in sta rekli: Mi pa imamo res srečo, da si ti preživela, drugače naju ne bi bilo tu. Imam še 35- in 40-letni nečakinji, ki sta študirali in diplomirali na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Tista, ki je imela kot izbirni predmet zgodovino, me je prepričevala, da je bila NOB revolucija in mi govorila o povojnih pobojih, da so bili

nepravični. Mislim, da je verjetno hodila na predavanja k istemu profesorju kot Milan Zver, naš evropski poslanec, ki je predlagal predsedniku evropskega parlamenta Martinu Schulzu, da bi tam postavili obeležje o komunističnem nasilju v Sloveniji, in ta predlog je bil zavrnjen. Je revolucija, če tvojo domovino okupirajo tuje vojske in te okupatorji, agresorji preganjajo, mučijo, pobijajo tvoje ljudi, če razbijajo tvoje domove, družine, največ škode pa so napravili domači izdajalci, ki so pomagali, da so naše ljudi vozili v gramozne in številne druge jame Nemci. Zaradi tega so se naši ljudje, zavedni Slovinci uprli, protestirali, bežali v gozdove. Tako so naši dedki, babice, tete, strici postali partizani in se borili proti okupatorju in domačim izdajalcem.

Marijan Špegelj:

Imam prijetno dolžnost. V naše vrste smo dobili še enega strokovnjaka za vojne škode. V tem letu je namreč opravil magistrsko nalogo na FDV-ju, Fakulteti za družbene vede, Gregor Kaplan na temo: Vojna škoda na območju Slovenije v 2. sv. vojni. V imenu DIS mu iskreno čestitamo in mu želimo, da bi na to temo opravil še doktorat.

Jože Križančič:

Spoštovani vsi v tej dvorani! 12 let sem bil podpredsednik tega Društva, zato si dovoljujem v imenu vseh, izreči zahvalo predsednici ob 25. letnici Društva za njeno neumorno delo, kar čutimo mi vsi na vsakem koraku, podpredsednikoma pa priporočam, da poskrbita za pisno zahvalo.

Albin Pražnikar:

Albin Pražnikar, podpredsednik DIS

Verjetno se še spominjate zaključnega dela lanske skupščine. Moram pa povedati kot podpredsednik DIS: vse, kar je povedala Ivica o ravnanju predsednice Območne organizacije DIS Nova Gorica, je resnica. In najmanj, kar se mora zgoditi, je to, da predsednica dobi opravičilo.

Hilda Marc:

Hilda Marc, delegatka iz Ljubljane Moste Polje je obrazložila sklepe, sprejete na Skupščini DIS 24. septembra 2016.

Program dela Skupščine Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 in njenih organov za leto 2017

Na osnovi programskih usmeritev je bil na Skupščini DIS 24. septembra 2016 sprejet program dela DIS za leto 2017.

nacizma. V ta namen bomo organizirali seminar za predsednike Krajevnih in Območnih organizacij DIS in seminar za potomce.

Predvideni prihodki za dejavnost DIS v letu 2017

1. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	40.000,00 EUR
2. Prispevki od članarine članov DIS	34.000,00 EUR
3. Prispevki članstva za Vestnik DIS	30.600,00 EUR
4. Prispevki za Evropski muzej fašističnega in nacističnega nasilja na gradu Rajhenburg	1.000,00 EUR
5. Prispevki podpornih članov DIS	1.500,00 EUR
6. Prispevki za založništvo DIS	2.500,00 EUR
7. Prispevki za vzdrževanje in opremo zbirnega taborišča za izgon Slovencev v Brestanici	4.000,00 EUR
6. Drugi prihodki (obresti, dohodnina)	900,00 EUR
7. Presežek prihodkov nad odhodki po ZR za l. 2016	150,00 EUR
Skupaj predvideni prihodki:	114.650,00 EUR

Finančni načrt bo možno uresničiti, če bomo dobili poleg članarine in prispevkov za Vestnik DIS tudi predvidena sredstva od Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS, drugih ministrstev in sponzorjev.

1.a Organizacijska dejavnost društva

Zagotavljali bomo redno delovanje Skupščine DIS in njenih organov. Pospešili bomo delo komisij pri Izvršnem odboru DIS.

V juniju 2017 bo sklicana programsko-volilna Skupščina DIS, za katero bo treba pripraviti poročilo o delu DIS za minula štiri leta in sprejeti programska izhodišča za obdobje 2017 do 2020. Na Skupščini DIS leta 2017 bodo voljeni tudi vsi organi Skupščine DIS.

Izvršni odbor Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 bo tudi v letu 2017 usklajeval programe in akcije, skupne vsem organizacijam DIS.

Nudili bomo pomoč odborom KO DIS, če bodo člani zaradi visoke starosti potrebovali pomoč pri organizacijskih dejavnostih. Udeleževali se bomo in sodelovali na občnih zbiorih Krajevnih in Območnih organizacij DIS ter skupno z njimi organizirali predavanja in informativne konference o izgonu Slovencev, o uveljavljanju pravic žrtev fašizma in nacizma in skrbi za ohranjanje doseženih pravic.

Leta 2017 bomo nadaljevali dopolnitev argumentov, da bosta Vlada RS in Državni zbor RS začela razpravo o zakonu o povračilu gmotne škode. Za doseg tega cilja bo društvo sodelovalo s poslanci Državnega zbora RS. Spodbujali bomo državne organe RS, da končno začno pogajanja z Nemčijo o plačilu vsaj dela vojne škode. Ponovno bomo zahtevali, da se premoženje, ki so ga leta 1945 v Sloveniji zapustili Avstrijci, Nemci in Madžari na račun vojne škode, usmeri v sklad za poplačilo vojne škode slovenskim upravičencem. Zahtevali bomo, da se obnovi delo Medresorske komisije Vlade RS za obravnavo vprašanj vojne škode.

Za doseg tega zakona bomo v letu 2017 organizirali simpozij ali informativno konferenco o vojni škodi. Na simpozij bomo povabili predstavnike ministrstev in zainteresirane poslane Državnega zbora RS in jih podrobno seznanili z vsemi podatki in argumenti, zakaj je potrebno izterjati vojno škodo od Nemčije in poravnati gmotno škodo iz druge svetovne vojne ter čimprej sprejeti še ustrezen zakon o poravnavi vsaj delne škode iz druge svetovne vojne.

Zavzemali se bomo, da se v članstvo DIS vključi čim več potomcev izgnancev in beguncev in drugih žrtev fašizma in

Pridobivali bomo podporne člane DIS, da bi lažje izvajali programe DIS za potrebe članstva DIS in pomoč na domu.

Zagotavljali bomo redno informiranje članov DIS neposredno in preko Vestnika DIS o vseh zanje pomembnih vprašanjih in reševanju njihovih problemov.

1.b Socialno-zdravstvena dejavnost

Tudi v letu 2017 bomo spodbujali organiziranje raznih oblik pomoči članstvu DIS na domu in v odročnih krajih tudi pomoč pri delih zunaj doma.

Pri tem gre za oblike pomoči, ki jih ne opravljajo socialne in patronažne službe, so pa za ostarele, bolne, invalidne in osamele izgnance in begunce pomembne (urejanje bivališč, spremljanje k zdravniku, v trgovino, na pošto, košnja okoli hiše, nabiranje sadja in pomoč pri drugih opravkih, ki jih ne zmorejo več).

Pri tem delu je treba organizirati sodelovanje mlajših svojcev in mladih ljudi, zlasti med počitnicami. Izvršni odbor DIS bo s komisijo za socialno-zdravstveno dejavnost in organizacijsko komisijo priredil seminar za svojce in aktiviste DIS, ki bodo organizirali pomoč članstvu DIS na domu.

V sodelovanju s KO DIS Novo mesto, Kozje, Radovljica, Šentjanž in Škofja Loka bomo organizirali delavnice za člane DIS za ohranjanje zdravja.

Prizadevali si bomo za vrnitev pravic do klimatskega zdravljenja v zakon o žrtvah vojnega nasilja.

1c. Ohranjanje zgodovinskega izročila, spominska obeležja in vojna grobišča

Tudi v letu 2017 bo precej dejavnosti društva posvečene ohranjanju zgodovinskega izročila in zbiranju spominov in pričevanj o genocidni okupaciji Slovenije med drugo svetovno vojno in izgonu Slovencev. V tem okviru bodo v letu 2017 potekale naslednje aktivnosti:

- Obeleževanje dneva izgnancev – 7. junija. Na ta dan bo zopet dan odprtih vrat v največjem zbirnem taborišču za izgon Slovencev, v hlevih in konjušnicah pri gradu Rajhenburg v Brestanici, z ogledi razstav v taborišču in na gradu Rajhenburg. Organizirali bomo seminar za vodiče za razlago obnove zbirnega taborišča in ogled.
- Sodelovali bomo pri območnih prireditvah, ki jih bodo ob dnevu izgnancev, 7. juniju, organizirale Krajevne in Območne organizacije DIS.
- V okviru ohranjanja zgodovinskih dejstev in spomina na razkosanje in

okupacijo Slovenije bomo sodelovali s KO in OO DIS pri organiziranju pohodov ob nemško-italijanski in ob nemško-NDH okupacijski meji.

- Pohod ob nemško-italijanski okupacijski meji od Murca do Telč bo 29. aprila 2017 z zaključno prireditvijo na Telčah.
- 3. junija 2017 bo pohod ob nemško-NDH okupacijski meji s prireditvijo v Veliki Dolini.
- Pohod ob nemško-italijanski meji od Telč do Bučke bo 1. julija 2017 in zaključna prireditev v domu kulture na Bučki.
- Dalje bomo zbirali predmete iz izgnanstva in jih shranili v obnovljenih zgornjih prostorih taborišča – v hlevih v Brestanici (skrinje, kovčke, cule, jedilni pribor itd.).
- Spodbujali bomo pisanje seminarskih in drugih nalog o strahotah, ki sta jih povzročila fašizem in nacizem med drugo svetovno vojno in o uveljavljanju naših pravic.
- Z Zavodom za šolstvo RS bomo sodelovali pri organiziranju seminarja za profesorje zgodovine na osnovnih in srednjih šolah o izgonu Slovencev. Seminar bo 23. marca 2017.
- Spodbujali bomo šole za ogled razstave DIS o fašističnem in nacističnem nasilju nad slovanskimi narodi med drugo svetovno vojno, ki jo je naše društvo odprlo na gradu Rajhenburg 26. januarja 2016.
- DIS bo tudi v letu 2017 podpiral skrb Krajevnih in Območnih organizacij DIS za varovanje 37 spominskih obeležij, postavljenih v Sloveniji v spomin in opomin na izgon Slovencev in v spomin Slovincem, umrlim v izgnanstvu.

2. Mednarodna dejavnost DIS

- V letu 2017 bomo pripravili razstavo o mednarodni dejavnosti DIS in skrbi za ohranjanje grobov Slovencev, umrlih v izgnanstvu.
- Na otvoritev razstave bodo povabljene nemška veleposlanica v Republiki Sloveniji in posebej nemška kanclerka Angela Merkel ter nemški župani, ki so obnovili in postavili pomnike za Slovence, umrle v izgnanstvu v Nemčiji.
- Pri Društvu izgnancev Slovenije 1941–1945 (DIS) ima domicil Mednarodni odbor izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945, ustanovljen na prvem evropskem kongresu 6. junija 2009 v Ljubljani. Sestanki tega odbora so vsako leto v drugi državi, ki ima člane v tem Mednarodnem odboru. Za sestanek v letu 2017 bo potrebno pripraviti informacijo o odprtju zameška Evropskega muzeja žrtev fašizma in nacizma, ki smo ga odprli na gradu Rajhenburg.
- Tudi v letu 2017 bomo pisno sodelovali z nekaterimi nemškimi župani za ohranjanje in vzdrževanje grobov slovenskih izgnancev. V nemških mestih

Templin in Neresheim bomo poskusili postaviti pomnike tam umrlim slovenskim izgnancem z udeležbo svojcev in delegacije DIS.

- Maja 2017 bomo organizirali izlet in obisk pokopališč v krajih izgnanstva v Nemčiji. Razpis in datum tega izleta bosta objavljena v Vestniku DIS.

3. Informativna, publicistična in založniška dejavnost

- V letu 2017 bomo organizirali več informativnih konferenc, predavanj in okroglih miz o tragediji izгона, o uveljavljanju posebnih pravic žrtev vojn in dosegu vsaj delnih odškodnin za gmotno škodo, nastalo med drugo svetovno vojno.
- Organizirali bomo dneve odprtih vrat v Informacijskem centru DIS za potrebe dijakov in študentov, ki bodo pripravljali seminarske in diplomske naloge o izgonu Slovencev in taboriščih za izgnane Slovence ter dejavnosti DIS za uveljavitev pravic izgnancev, prisilnih delavcev, beguncev in drugih civilnih žrtev vojnega nasilja.
- Pripravili in natisnili bomo pet števil Vestnika DIS za informiranje članstva o vseh dejavnostih DIS, o potekih občnih zbiorov Krajevnih in Območnih organizacij DIS, spodbujanju medsebojne pomoči, solidarnosti in domoljubnosti ter s podatki o umrlih članih DIS.
- Izdali bomo razširjen ponatis brošure o izgonu Slovencev, organiziranosti slovenskih izgnancev, prisilnih delavcev in beguncev ter uveljavljanju in ohranjanju pravic.
- Izdali bomo zbornik gradiva, s katerimi smo uveljavili pravice.
- Izdali bomo zloženko o razstavi o mednarodni dejavnosti DIS.
- Po potrebi bomo ponatisnili nekatere brošure DIS, za katere je večje zanimanje.

4. Vzdrževanje in notranja oprema taborišča za izgon Slovencev – hlevov pri gradu Rajhenburg

V letu 2017 bomo dalje vzdrževali taborišče, da bi ta spominski objekt ohranili za mlade rodove, in sicer v takšni podobi, kot jo je imelo to prvo taborišče za izgon Slovencev leta 1941.

Dopolnili bomo obstoječe panoje še s panojem s 400 imeni izgnancev, izgnanih preko tega taborišča in umrlih v izgnanstvu.

Urejali bomo tudi okolico taborišča in postavili tablo s podatki o taborišču.

Organizirali bomo dan odprtih vrat taborišča 7. junija 2017.

*Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945
Ivica Žnidaršič, prof.
predsednica*

Predvideni izdatki po postavkah programa DIS v letu 2017

1. a. Organizacijska dejavnost	34.200,00 EUR
b. Socialni in zdravstveni programi	11.500,00 EUR
c. Ohranjanje zgodovinskega izročila	15.800,00 EUR
2. Mednarodna dejavnost DIS	15.900,00 EUR
3. Izdajanje Vestnika DIS, publicistična in založniška dejavnost	33.150,00 EUR
4. Vzdrževanje in obnova notranjosti zbirnega taborišča – hlevov pri gradu Rajhenburg v Brestanici	4.100,00 EUR
Skupaj:	114.650,00 EUR

Območna prireditve ob 25. obletnici delovanja DIS, na Bučki na Dolenjskem

Predsednica DIS Ilica Žnidaršič je na prireditvi na Bučki podelila spominske listine KO DIS v sevniški občini. (Foto: Milan Skledar)

Krajevna organizacija DIS Bučka na Dolenjskem je v soboto, 2. julija 2016, organizirala pohod ob nemško-italijanski meji od Telč do Bučke. Po pohodu je bila ob 11. uri v kulturnem domu na Bučki spominska prireditev.

Na spominski prireditvi je bil dan poudarek 9. juniju 1991, ko je bilo na zborovanju pri gradu Rajhenburg ustanovljeno Društvo izgnancev Slovenije 1941-1945, in ustanovitvi prve krajevne organizacije DIS na Bučki 1. marca 1991.

Že leto zatem, 15. novembra 1992, je bilo na Bučki zborovanje dolenjskih izgnancev. Nanj je bil povabljen predsednik slovenskega parlamenta dr. France Bučar. Poslušal je govor naše krajanke Ivice Žnidaršič, ki je zahtevala, da se mora parlament zavzeti za popravilo krivic slovenskim izgancem in sprejeti zakone o uveljavitvi pravic.

V soboto 2. julija letos se je zbralo na Telčah 40 pohodnikov. Po prigrizku in čaju jih je pozdravila predsednica KO DIS Bučka Silva Marjetič, za njo pa so jih pozdravili podžupan Občine Sevnica Janez Kukec, podpredsednik DIS Alojz Rupar in predsednik KS Bučka Tomaž Marjetič.

Na Slemenu je pričakala pohodnike Nataša Rotar. Ob 11. uri se je na Bučki pri Kulturnem domu pričela prireditev ob 25-letnici DIS in prve krajevne organizacije DIS Bučka.

Udeležence, pohodnike in goste je najprej pozdravila predsednica KO DIS Silva Marjetič, slavnostna govornica je bila Ilica Žnidaršič, pozdravne govore pa so imeli: župan Občine Škocjan Jože Kapler, dr. Janko Prunk, dr. Spomenka Hribar, dr. Milan Jazbec, predsednik KS Tomaž Marjetič in mag. Franc Žnidaršič.

Na tej prireditvi je predsednica DIS Ilica Žnidaršič podelila KO DIS Bučka

spominsko listino ob 25-letnici ustanovitve v zahvalo za sodelovanje pri ohranjanju zgodovinskega spomina na trpljenje Slovencev zaradi fašističnega nasilja ter izгона iz domovine.

Silva Marjetič je prejela pohvalo DIS 1941-1945 za uspešno delo pri razvoju dejavnosti KO DIS ter umetniško sliko cerkve sv. Matije na Bučki slikarke Pavle Černigoj iz Sevnice.

Martina Udvarc in Zdenka Novak sta prejeli priznanje DIS 1941-1945 za posebne uspehe pri razvijanju društva in ohranjanju zgodovinskega spomina.

KO DIS Bučka je DIS podelil spominski vrč v zahvalo za vse doseženo, Ivici Žnidaršič pa zahvalo za neutrudno razdajanje njenega znanja in časa pri doseganju pravic slovenskih izgnancev, beguncev in drugih žrtev vojnega nasilja 1941-1945. Spominski vrč in zahvalo je prejel tudi mag. Franc Žnidaršič za prizadevanje pri uveljavitvi pravic izgnancev, beguncev in drugih ŽVN.

Zdenki Kaplan so podelili zahvalo za prizadevanja pri uveljavitvi pravic izgnancev, beguncev in drugih ŽVN 1941-1945.

Da se vsako leto izvede pohod od Telč do Bučke, skrbi Alojz Rupar, predsednik KO DIS Boštanj. Za to je prejel zahvalo.

Zahvaljujemo se članom PGD Bučka za postavitev omizij in senčnikov, Zdenki in Miru Slapšak PGD Telče in Nataši Rotar za pomoč pri pogostitvi pohodnikov. Zahvala tudi pevski skupini Klasje iz Škocjana, vokalni skupini Vokalnih 5, KD Bučka, DPŽ Bučka, Adiju Moškoni in operni pevki Anji Žabkar za čudovito presenečenje na prireditvi.

Uršula Marjetič

Silva Marjetič, predsednica KO DIS Bučka:

Pozdravljam vse v imenu Krajevne organizacije DIS Bučka, ki deluje že 25 let za ohranjanje zgodovinskega spomina in pomoč članstvu DIS pri uveljavljanju pravic. Med nami pozdravljam pohodnike, ki so prehodili območje nemško-italijanske okupacijske meje od Telč do Bučke. Tudi letos so nas s svojo navzočnostjo počastili: predsednik Krajevne skupnosti Tomaž Marjetič, župan Občine Škocjan Jože Kapler,

Silva Marjetič, predsednica KO DIS Bučka, govori na prireditvi na Bučki, 2. julija 2016.

podžupan Alojz Hočevar in predsedniki društev na Bučki. Med nami so tudi pomembni gostje: Janez Podržaj, predsednik Zveze vojaških vojnih invalidov Slovenije, dr. Spomenka Hribar, publicistka, dr. Janko Prunk, ugledni in pomembni zgodovinar, predstavniki Zveze združenj borcev NOB Novo mesto in Škocjan, Matjaž Špat, predstavnik zapornikov iz koncentracijskih taborišč. Med nami še posebej pozdravljam našo krajanke, predsednico DIS, Ivico Žnidaršič, našega krajana, častnega člana DIS, mag. Franca Žnidaršiča, ki sta oba zaslužna, da smo tukaj na Bučki pred 25 leti ustanovili prvo krajevno organizacijo DIS v Sloveniji. Pozdravljam med nami Zdenko Kaplan, ki je prav tako ogromno prispevala k delu Društva in ki z Ivico in Francijem sestavlja zlati trio. Med nami pozdravljam tudi oba podpredsednika DIS, Albina Pražnikarja in Alojza Ruparja, člana izvršnega odbora DIS ter predsednike drugih krajevnih organizacij DIS. Lepo pozdravljam tudi izvajalce kulturnega programa in novinarje ter vse druge, ki ste se udeležili današnje prireditve.

Veseli me, da ste se zbrali v tako velikem številu, mnogo izgnancev pa žal sploh ni več. 56 se jih sploh ni vrnilo, ker so umrli v izgnanstvu, veliko pa jih je umrlo za posledicami trpljenja v taboriščih. Prosim, da s trenutkom tišine počastimo njihov spomin.

Tomaž Marjetič, predsednik Krajevne skupnosti Bučka:

Lep dober dan vsem skupaj. V imenu krajevne skupnosti se zahvaljujem vsem društvom, ki so pomagala Ivici Žnidaršič in Franciju Žnidaršiču. Sicer pa bo več povedal župan Občine Škocjan, Jože Kapler.

Tomaž Marjetič na prireditvi na Bučki (Foto: Uršula Bevec)

Jože Kapler, župan Občine Škocjan:

Gospo in gospodje, spoštovani pohodniki, cenjeni gostje, Ivica Žnidaršič, častna občanka Občine Škocjan, nastopajoči, vsi skupaj prav lepo pozdravljeni na Bučki, poznani kot pušelj Dolenjske. Dobrodošlico vam izrekam v imenu Občine Škocjan in v svojem imenu. Mineva 71 let, odkar ste tisti, ki ste morali zapustiti domača ognjišča, znova zagledali najlepše travnike in polja, gozdove in vinograde, sem pa tja kakšnega svojca ali prijatelja, porušeni dom. Štiri leta so teklo solze trpljenja, izkoriščenja, lakote in bolečin. Solze slovesa od umirajočih, dragih, dolgo dolgo niso usahnile. Ob vrnitvi pa so solze znova teklo, vendar takrat solze sreče in veselja, ker so ostali živi, ker so se vrnilo na domačo grudo, na svoje

Jože Kapler, župan Občine Škocjan

domove, pa čeprav so bili uničeni in izropani. Treba je bilo začeti znova, iz čistega nič, pa vendar, zmogli ste. Poguma, volje in vztrajnosti bi se mlajši morali učiti prav od generacij, ki so po vrnitvi iz izgnanstva gradile podobo območja Bučke z okolico. Ni naključje, da se je prav na Bučki pred 25 leti ustanovila prva krajevna organizacija DIS Bučka. Rojakinja, Ivica Žnidaršič, tudi sama iz množice trpečih izgnancev, oropana otroštva, je že v času skupne Jugoslavije

zbrala podatke o vojni škodi, ki so pomenili podlago za izplačilo vsaj minimalnih odškodnin. Svoje sokrajane je seznanila o možnostih poprave krivic in leta 1991 je bila ustanovljena Krajevna organizacija DIS Bučka. Silva Marjetič, ki deluje v DIS Bučka že od vsega začetka, je nesebično pomagala številnim od blizu in daleč, da so vložili zahteve za odškodnino.

Spoštovani! Slovenci, rojeni po koncu 2. svetovne vojne, imamo srečo, da doslej v tako nečloveške razmere nismo bili pahnjeni, čeprav je nekajkrat le malo manjkalo, da bi zagrmelo orožje. Nema lokrat smo ogorčeni nad ekonomskimi razmerami v naši mladi Sloveniji. Prav v luči sedanjih razmer v kriznih žariščih širom po svetu se moramo vprašati, ali nam je res hudo, ali dovolj cenimo in spoštujemo svojo domovino, kajti, če smo dovolj realni in pošteni, moramo priznati, da nam je še vedno lepo, čeprav je današnji delavec postal suženj kapitalistov in kapitala. Ostanimo optimisti, ko se leto obrne, pa se znova srečamo.

Prof. dr. Janko Prunk, zgodovinar, predsednik Sveta DIS:

Spoštovane gospe, spoštovani gospodje, drage izgancice, dragi izgancji!

Čisto na kratko samo, bi vas pristrčno pozdravil v tem lepem dnevu na Bučki, in mislim si, kako vam je moralo biti hudo, ko ste morali zapustiti ta svoj pušelj, to lepo vas v tej lepi pokrajini in oditi v pregnanstvo s strahom in bojznijo, kdaj se boste in ali se boste sploh še lahko vrnilo. Danes imate vso pravico uživati, se povesečiti, zaslužili ste s svojim trpljenjem priznanje, oddolžitev slovenskega naroda za vaše trpljenje in vašo zavest in zvestobo slovenstvu, da ste ga ohranili tam v tuji deželi in da ste se vsi vrnilo sem domov in gradili našo skupno prihodnost. Tu in na tem mestu bi se želel zahvaliti predvsem predsednici Društva izgnancev Ivici Žnidaršič. Ne bom na dolgo in široko govoril, kaj vse je naredila, ona je duša in srce našega združenja, to vem, ker že nekaj časa sodelujem z njo, in sem resnično navdušen in impresioniran nad njeno energijo in znanjem. Za vodenje take organizacije, kot je vaša, je potrebno eno in drugo. Želim ji še dolgo dobrega zdravja, nam vsem v prid, DIS in tudi naši državi. Torej v imenu Sveta organizacije DIS se ji pristrčno zahvaljujem in najbrž tudi v imenu vseh vas.

Dr. Janko Prunk, predsednik Sveta DIS (Foto: Boris Moškon)

Udeležba na prireditvi ob 25. obletnici delovanja DIS in ustanovitve prve KO DIS na Bučki je bila velika. (Foto: Milan Skledar)

(nadaljevanje z 8. strani)

Drugo, kar bi želel reči je, da se zahvaljujem županu Občine Škocjan za njegov pozdrav; po protokolu bi ga moral omeniti na prvem mestu, ker je imenitno govoril o situaciji v naši ljubi deželi, ki ni najbolj rožnata. Želel bi, da bi se tak njegov glas in vsebina slišala tudi iz parlamenta. Ampak mislim, da je on prav zadovoljen kot župan na Bučki. Ko so njegova dekleta prepevala, sem videl, kako se je raznežil.

Obvestil bi vas o dveh stvareh, o tem, kaj vse je bilo že narejenega za vaš spomin, vam v čast, v spomin in v informacijo slovenskemu narodu, ki ne pozna veliko tega. Če hočete slovenskemu narodu nekaj vbiti v glavo, je to potrebno ponavljati, in Društvo to počne, in prav je, da to počne, in zadnje dni je bilo storjeno veliko dejanje: rezultat dela vašega mlajšega rojaka, **Gregorja Kaplana, ki je zbral gradivo za imenitno napisano magistrsko delo o vojni škodi, povzročeni od okupatorjev na slovenskem ozemlju, in o tozadevnih prizadevanjih DIS,** ki ni bilo majhno. Kaplanova študija je resnično znanstvena! Upam, da bo zagledala beli dan kot tiskana publikacija, da bo vsa Slovenija vedela za to.

Naj vas še enkrat pristrčno pozdravim, narava vam je poklonila lep dan, želim veliko dobre volje, veselja in prijetnega razpoloženja v druženju s prijatelji, vašimi sotrpini. Bodite mi lepo, vso srečo vam želim!

Dr. Spomenka Hribar, publicistka:

Spoštovani! Zelo sem počaščena, da sem tukaj med vami. Janko je profesor, on veliko govori, je navajen govoriti, jaz bom pa čisto na kratko povedala. Namreč, kako zelo ste dragoceni vi ljudje za današnje slovenstvo, ker ste žive priče, kaj se je dogajalo, žive priče trpljenja, in to je neizmerno

Dr. Spomenka Hribar med govorom na prireditvi DIS na Bučki, 2. 7. 2016. (Foto: Boris Moškon)

dragoceno v tem času, ko prevladuje ravnodušje, ko pravzaprav nikogar nič več ne zanima, samo osebna korist. To sem vam hotela povedati, da ste neizmerno dragoceni, ker, pogledajte, kaj se dogaja, ne samo v naši deželi, da recimo vaše zahteve do države še niso uresničene, kar je naredilo za vas, je naredilo Društvo. Danes se spet dviguje nacizem, nacifašizem, tudi pri nas. Zato menim, bom rekla, bog naj vas ohrani čim dlje časa žive in zdrave, pripovedujte svoje zgodbe, zahtevajte sočutje, zahtevajte zgodovinski spomin, pravico imate, pravico imamo tudi mi, pravico imajo tudi naši otroci, da pridejo do prave podobe, kaj se

je dogajalo. Ko pa je že Janko omenil Ivico, bom pa jaz povedala, da je poleg moje, žal pokojne mame, Ivica ženska, ki jo najbolj spoštujem. Kaj vse je ona naredila za, ne samo za Društvo, ampak za nacionalno vest, za nacionalno vest, da moramo te stvari urediti. Hvala lepa.

Prof. dr. Milan Jazbec, član Izvršnega odbora DIS:

Spoštovana predsednica, spoštovani župan, izgnanke in izgnanci, dragi vsi! Jaz sem Milan Jazbec, slovenski diplomat, in sem kar vesel tega, in sem na to ponosen, morda še bolj zato, ker sem eden tistih, ki hočejo tej diplomaciji dati svetel lik in svetel obraz. Sem član Izvršnega odbora DIS, zato ker me je za to nagovorila predsednica Ivica. Moja mama je izgnanka in jaz, odkar vem zase, odkar se spomnim najzgodnejših let, poslušam mamine zgodbe, še danes, moja mama pa bo imela 85 let prihodnji mesec. O tem, kako je bilo, od takrat, ko so vdrla nekega novembrskega dopoldneva Nemci v njihovo hišo, jih odpeljali v Nemčijo, južno od Dresdna, kako je bilo, ko je med mnogimi ostalimi, drugimi Slovenci preživela bombardiranja Dresdna, in kako dragoceno je bilo, ko so prišli domov, nazaj, v tisto njihovo vas, Vrbino po starem. Hočem povedati, kako zelo pomembno je, da gojimo spomin, da ga vi prenašate naprej, kot je rekla dr. Spomenka Hribar, da to mora biti sestavni del nenehnega ponavljanja. To je prvo, kar sem hotel povedati. Drugo: po tistem, kar

Dr. Milan Jazbec na prireditvi DIS na Bučki 2. 7. 2016. (Foto: Boris Moškon)

je povedala vaša predsednica, človek nima niti kaj več povedati, ker je vse povedala ona. Treba pa je nekaj dodati, kar sta tudi oba moja predhodnika povedala, pa bom jaz z malo drugačnim stavkom dodal: predsednica DIS vedno govori v množini, veste pa, da je tisto množino treba dati v ednino. Brez njene zavzetosti, moči, občutka, vsega doseženega ne bi bilo, bi morda bilo kaj podobnega, ampak daleč od tega. To je dejstvo, ki se ga zavedamo, ga je treba ponoviti. Jaz si takole včasih rečem, da bi še danes, kljub letom, lahko bila ministrica v slovenski vladi. Jih imamo nekaj, ki je ne bi dohajali, ampak saj, jaz mislim, da je bolje, da je predsednica DIS. Tretje: sem seveda v službi na zunanjem ministrstvu, v vladi, če lahko tako rečem, in vam s tega mesta rečem samo naslednje, kar smo sicer že slišali. DIS kot civilna družba mora kar naprej pritiskati na vladne strukture, to je v naravi stvari, če tako ne bi bilo, ne bi bili

danes tukaj, ne bi tega praznovali, in tako je treba početi še naprej. Hvala lepa in lep praznik vam želim še naprej.

Mag. Franc Žnidaršič:

Silvi Marjetič se najlepše zahvaljujem za presenečenje, to lepo majolko z mojim imenom. Moram povedati, da to, kar sem jaz naredil, ne bi naredil brez vas, članov DIS, ker sem zmeraj grozil, da bom pripeljal vseh 20.000 članov DIS, če bo treba, tja

pred parlament, tako da to, kar smo dosegli, ni samo zasluga tistih, ki smo to peljali naprej, ampak predvsem dejstva, da ste vsi vi ohranjali DIS pri življenju s svojim članstvom in svojim sodelovanjem. Enkrat sem celo rekel: 20.000 jih boste dobili pred vlado in DZ, če ne bo nič pomagalo, kar vam govorimo, a smo kar nekaj dosegli. Nekaj pa so še dolžni urediti glede odškodnin za gmotno škodo in trudili se bomo še naprej, da bi to dosegli. Hvala lepa!

Iz govora Ivce Žnidaršič na območni prireditvi na Bučki na Dolenjskem 2. julija 2016

Izražam zadovoljstvo, da smo se zbrali na zaključku pohoda ob nemško-italijanski okupacijski meji, od Telč do Bučke in na prireditvi ob 25. obletnici delovanja DIS, in da obudimo spomin na tisti čas grozote, ko so nas nasilno odgnali iz naših lepih krajev.

Okupacija in razkosanje Slovenije sta bila narejena z namenom izbrisati Slovenijo z zemljevida Evrope in uničiti slovenski narod, za katerega so Nemci mislili, da je manj vreden. Uveden je bil fašistični in nacistični režim. Italijani so prikorakali tudi do kilometra od Bučke.

Najhujši ukrep je bil množičen izgon Slovencev. Tudi mi vsi iz naših krajev smo bili izgnani, da so naredili prostor za naselitev kočevskih in drugih Nemcev.

Za preselitev v Slovenijo in v naše hiše je zaprosilo **11.509 kočevskih Nemcev**, njihova imena so objavljena v Uradnem listu, ki je leta 1941 izhajal v Ljubljani v italijanskem in slovenskem jeziku. Prostovoljno so se naselili v naše domove.

Hitler in Himmler sta za izgnane Slovence organizirala več kot **300 izgnanskih taborišč** po vseh pokrajinah tretjega rajha. Iz Bučke in okoliških vasi smo bili izgnani v 45 nemških izgnanskih taborišč. Imena teh krajev v pokrajinah tretjega rajha so navedena v moji knjigi o Bučki.

Leta 1941 smo v nekaj dneh izgubili vse premoženje in domače okolje, to je bil šok za vse prebivalce naših vasi.

V nemških taboriščih je umrlo 56 krajanov Bučke in v njihov spomin imamo spominsko ploščo na tem Kulturnem domu.

Povezuje nas skupna usoda v času trpljenja, ko so nas okupatorske horde izgnale iz naših domov in smo bili kot otroci oropani mladosti, šolanja, trpeli lakoto, gledali trpljenje staršev na prisilnem delu, doživeli smrt staršev, ki so jih zakopali v tuji zemlji.

Ker fašizem in nacizem zopet dvigujeta glavi, je pomembno, da ohranjam zgodovinski spomin na tisti čas groze in nasilja, ki sta ga tadva režima izvajala.

Po vrnitvi iz izgnanstva so bile naše hiše opustošene, prazne, nekatere celo brez oken in vrat. 25 domačij je bilo požganih in porušenih. Vendar smo delali pri obnovi ne le svojih domov, tudi za obnovo celotne Bučke.

Danes je Bučka lep in razvit kraj. Vse več ljudi se vrača in ostaja tukaj. Pomembno je, da ima kraj tudi že tretjo knjigo o Bučki, v katerih je ogromno podatkov in spominov krajanov, ki jih danes ne bi mogli več zbrati.

Pobude iz Bučke

Veliko pobud za delovanje društva in dosego pravic je prišlo prav iz tega kraja, naše lepe Bučke.

Že ob pripravah na zborovanje 9. junija 1991 na rajhenburškem gradu smo na Bučki začeli obveščati krajanke o nameri, da se ustanovi KO DIS na Bučki. Vsa gosposinjstva so prejela že poleti 1991 posebno pismo in prijavnji formular. Krajanje so pobudo dobro sprejeli, saj se jih je včlanilo kar 151. **Pri sklicu prvega zborovanja, ki je bilo 1. novembra 1991, so sodelovali: Vinko Tomažin, Silva Marjetič, mag. Franc Žnidaršič in Franc Matko.**

O zahtevah, ki bi jih morala za izgnance in begunce urediti slovenska država, smo

Ivica Žnidaršič, predsednica DIS (Foto: Milan Skledar)

obvestili prvega predsednika slovenskega parlamenta **dr. Franceta Bučarja**. Za vse tri zборе tedanjega parlamenta smo pripravili amandma in obrazložitev k zakonu o lastninskem preoblikovanju podjetij in zahtevali, da se del kupnine usmeri v sklad za poplačilo vojne škode.

Za uveljavitev tega predloga smo sklicali tukaj na Bučki **zborovanje vseh dolenjskih izgnancev 15. novembra 1992.**

Zahtevali smo, da pride na zborovanje predsednik parlamenta **dr. Franc Bučar, in prišel je.** Poslušal je dejstva o izgonu in naših zahtevah, da se nam prizna status žrtev vojnega nasilja. Uspelo nam je, da je bil leta 1992 sprejet 33. člen zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij, ki je določil, da se ustanovi sklad za poplačilo vojne odškodnine in vanj usmeri del kupnine.

Drugo veliko zborovanje na Bučki je bilo 29. julija 1995 ob 50. obletnici vrnitve iz izgnanstva. Na zborovanje je prišel **podpredsednik Državnega zbora dr. Vladimir Topler** in terjali smo pospešitev sprejema zakonodaje o popravni krivic slovenskim izgnancem in drugim žrtvam fašizma in nacizma.

Tudi to zborovanje je vplivalo, da je bil 17. oktobra 1995 sprejet zakon o žrtvah vojnega nasilja, s katerim smo dobili posebne zdravstvene, socialne in pokojninske pravice.

Tretje zborovanje je bilo 25. septembra 1998. Na njem je govorila **Štefka Kučan**, ki je tedaj razvila tudi prapor KO DIS.

Četrto veliko zborovanje je bilo leta 2001 ob 60. obletnici izгона in 10. obletnici ustanovitve KO DIS na Bučki. Slavnostni govornik je bil zopet dr. **France Bučar**, ki je povedal, kako smo nanj pritiskali pred 10 leti in kako smo si vztrajno prizadevali, da se dosežejo pravice za žrtve vojne.

Peto zborovanje je bilo 2005. Slavnostni govornik je bil poslanec **mag. Franc Žnidaršič**, ki je orisal dosežene pravice in odprto vprašanje o poravnavi gmotne škode.

Moram izreči vso zahvalo za dobro sodelovanje KS Bučka, občine in vseh društev na Bučki pri organizaciji teh prireditvev in zborovanj na Bučki. Skupno delo traja že vseh 25 let. Ta velika solidarnost do žrtev vojne kaže na razvito zavest človečnosti krajanov Bučke in okoliških vasi.

Na prireditvi na Bučki od leve proti desni: mag Franc Žnidaršič, Danuška Žnidaršič, Marinka Podržaj in Janez Podržaj (Foto: Milan Skledar)

Srečanje gorenjskih izgnancev v počastitev 25. obletnice delovanja DIS

Območne prireditve DIS na Gorenjskem v Rutah, Gozd-Martuljek, se je 3. julija 2016 udeležilo veliko izgnancev. Govorila sta tudi župan Občine Jesenice Jani Hrovat in predsednica DIS Ivica Žnidaršič.

Krajevna organizacija gorenjskega območja, Jesenice, Bled, Bohinj, Kranj, Radovljica, Tržič, Škofja Loka in Srednja Dobrava, so v nedeljo 3. julija 2016 organizirale srečanje gorenjskih izgnancev.

Srečanje je potekalo ob Gasilskem domu v Rutah v Gozdu-Martuljku in je bilo posvečeno 25. obletnici delovanja Društva izgnancev Slovenije 1941-1945.

Po bogatem kulturnem programu, ki so ga izvajali pihalni orkester MPZ Kranjska Gora, sopranistka Janja Hvala in harmonikar Jernej Valant, so sledili govori.

Udeležence je pozdravil župan Občine Jesenice **Jani Hrovat**, nato je govorila predsednica KO DIS Jesenice **Slava Biček**, slavnostna govornica pa je bila predsednica DIS **Ivica Žnidaršič**. Na koncu prireditve je predsednica DIS podelila Krajevnim organizacijam DIS Gorenjske spominske listine.

Uvodni govor predsednice KO DIS Jesenice Slava Biček

Spoštovane izgnanke, izgnanci, druge žrtve vojnega nasilja, spoštovani krajanji in gostje današnjega srečanja, predsednica Ivica Žnidaršič, župan Kranjske Gore Jani Hrovat in drugi!

Letos, prav ta čas, ko praznujemo 25. obletnico ustanovitve Društva izgnancev Slovenije 1941-1945, smo vstopili tudi v čas praznovanja naše neodvisne, suverene države Republike Slovenije. Vsi, ki smo tu, se zavedamo njenih zgodovinskih korenin. Zavedamo se, kako pomemben del naše zgodovine sega v čas druge svetovne vojne. Državno ozemlje današnje Republike Slovenije je bilo razkosano. To ni bila navadna tuja vojaška okupacija. Napad na te kraje je bil zasnovan popolnoma drugače. Bil je zasnovan z namenom, z načrtom popolnoma spremeniti geografijo Evrope, z namenom uničiti slovenski narod. Del tega uničevalnega načrta je bil tudi množični izgon ljudi z domov v različnih delih današnje Republike Slovenije. Načrt priključitve ozemelj in izгона prebivalstva je bil načrt uničevanja. Z ozemlja Slovenije je bilo izgnanih 63 000 ljudi. Okrog 17 000 se jih je uspelo izogniti nasilnemu izgonu. Številni so umrli v tujini. Tisti, ki so preživeli, so se vrnili oslabiljenega zdravlja, prikrajšani za premoženje, prikrajšani za svoj normalni razvoj. Tako globoke travme ostanejo za vedno v spominu naroda kot celote.

Iz naših krajev Jesenice, Kranjska Gora, Žirovnica, oziroma iz bivše jese-niške občine, je bilo poslanih v izgnan-ska taborišča v Srbijo in Nemčijo 2500 oseb, v koncentracijska taborišča 420

oseb, v delovna taborišča 286 oseb, v gestapovske zapore 294 oseb, v zbir-na nemška in italijanska taborišča 928 oseb, v begunjske zapore 1453 oseb in v Goričane 424 oseb. V izgnanstvu je bilo rojenih 23 otrok, umrlo pa je v izgnan-stvu 119 oseb.

Prihajajo novi rodovi, ki premalo vedo o tem, kako kruto so se fašisti lotili iztre-bljanja Slovencev. Ohranitev in krepitev zgodovinskega spomina na čas fašizma in nacizma sta dolžnost in odgovornost nas vseh.

Zato je ustanovitev DIS leta 1991 veli-kega pomena, zaradi zgodovinskega spo-mina in pridobitve pravic za izgnance, ki smo jih dosegli s pomočjo Društva šele leta 1995.

Marsikaj smo dosegli. Dosegli smo odškodnine za psihofizično trpljenje. Samim, brez pomoči države, je uspelo, da jih je po nemškem zakonu veliko prejelo odškodnino za prisilno delo, 10 910 Slovencev, po avstrijskem zakonu pa 2395 Slovencev, da ne omenjam rente in prispevka za dodatno zdravstveno za-varovanje, ki ga izgnancem ni potrebno plačevati, štetje izгона v pokojninsko dobo in ugodnosti pri upokojevanju.

Odprto pa je vprašanje odškodnin za gmotno škodo.

Danes je šestnajsto srečanje gorenjskih izgnancev. Vsako leto se zberemo v dru-gem kraju, skušamo privabiti tudi mlade, da naši spomini ne bi bili pozabljeni – predvsem kot opozorilo za prihodnost.

Slava Biček, predsednica KO DIS Jesenice, je tudi prejela spominsko listino. (Foto: Milan Skledar)

Skrajšan govor Ivica Žnidaršič, predsednice DIS, na območni prireditvi gorenjskih izgnancev, 3. julija 2016

Na prireditvi v počastitev 25. obletnice delovanja DIS 3. julija 2016 so predsedniki gorenjskih KO DIS prejeli spominske listine in zahvalo DIS (Foto: Milan Skledar)

V teh 25 letih je bilo veliko zboro-van članov DIS na Gorenjskem in po Sloveniji in z združenimi močmi Krajevnih in Območnih organi-zacij DIS smo prispevali k zgodovinske-mu spominu na izgon, dopolnili zgodo-vino in dosegli status in pravice, ki iz tega izhajajo.

Brez delovanja DIS, ki je bil ustano-vljen 9. junija 1991, bi bili odrinjeni in ostali bi brez vseh pravic.

Nobena vlada bivše Jugoslavije za izgnance, begunce in druge civilne žrtve vojnega nasilja ni storila ničesar. Po osa-mosvojitvi smo pričakovali, da bo samo-stojna država priznala pravice žrtvam nacističnega terorja, vendar je bilo treba napisati na tisoče pisem, pobud in argu-mentov za uveljavitev statusa, da smo žrtve vojne, preden je samostojna država Slovenija prisluhnila zahtevam sloven-skih izgnancev. Sprejeta sta bila zakon o žrtvah vojnega nasilja in poseben zakon, ki priznava odškodnino za psihično in fizično trpljenje.

Vprašanje odškodnin za gmotno ško-do pa je ostalo še do danes odprto in nerešeno.

Nemčija ni nikoli plačala vojne škode za grozovito razdejanje, ki ga je povzro-čila v naši nekdanji državi in Sloveniji.

Če se država ne bo potrudila dovolj za izterjavo vojne škode od Nemčije, bi bilo prav, da bi našla druge rešitve, ker se izgnanci in begunci, ki smo izgubili naj-več premoženja, temu ne moremo odpove-dati zaradi dobrih odnosov z Nemčijo.

Zdaj gre za politično odločitev o tem, kdaj bo Slovenija začela resna pogajanja z Nemčijo o plačilu vojne škode in kako se bo revaloriziral dinar iz leta 1945. Pri-čakujemo, da bo vsaj sedanja slovenska vlada poskušala uresničiti naše upraviče-ne zahteve, in da se vsaj premoženje, ki so ga v Sloveniji namesto vojne škode za-pustili Avstrijci, Nemci in Madžari, vloži v sklad za poplačilo te škode.

Predsedniku vlade Republike Slovenije Miru Cerarju smo že novembra 2014 na-pisali pismo, da bi ga radi seznanili o raz-logih, zaradi katerih bi lahko od Nemčije zahtevali vsaj simbolično odškodnino.

Od Vlade Republike Slovenije smo šele maja letos prejeli odgovor, da Vlada RS trenutno ne vidi nobene možnosti, da bi pripravila in v zakonodajni postop-pek vložila besedilo predloga zakona s tega področja.

Nihče od vladnih organov pa ni po-jasnil, zakaj ne izterjajo vojne škode od Nemčije.

Naj nekaj rečem še o mednarodni de-javnosti. Pričakovali smo, da nam po več

kot 70 letih po koncu druge svetovne voj-ne ne bo treba več govoriti o fašizmu in nacizmu. Vendar fašizem in nacizem še nista mrtva.

Izraziti moramo zaskrbljenost nad poskusi enačenja politik fašističnega in nacističnega režima z nasiljem, ki so ga povzročali komunistični režimi.

Povezujemo se s sorodnimi organizaci-jami in društvi v Evropi in usklajujemo pozive Evropski uniji in predsednikom evropskih držav, naj namenijo več skrbi ostarelim žrtvam fašizma in nacizma in da naj preprečujejo nastajanje nacifaši-stičnih organizacij in teženj po spremi-njanju zgodovine.

Kot veste, smo leta 2009 organizirali prvi evropski kongres izgnancev in be-guncev in ustanovili Mednarodni odbor izgnancev in beguncev, žrtv fašizma in nacizma v letih 1920 do 1945. Ta odbor dobro deluje in se vsako leto sestaja v drugi državi članici.

Lani je bil sestanek v Pragi, od ko-der je bilo poslano pismo predsedniku Evropskega parlamenta, **Martinu Schul-zu**, z vprašanjem, zakaj so se države Evropske unije vzdržale pri glasovanju v Generalni skupščini združenih narodov v New Yorku 21. novembra 2014 o reso-luciji »Boj proti povelečevanju nacizma in drugih dejavnosti, ki prispevajo k raz-pihovanju sodobnih oblik rasizma, rasne diskriminacije in drugih nestrpnosti«.

Vzdržala se je tudi Slovenija, kar je ža-litev za vse nas, ki smo doživljali trplje-nje zaradi nacizma in fašizma.

Zato moramo opozarjati in protestirati proti vojnem in novim pojavom nacizma.

V prihodnosti bosta potrebna večja skrb za bolne, osamele in socialno ogro-žene žrtve fašizma in nacizma in orga-niziranje oskrbovalnih programov za pomoč na domu.

Na prireditvi je govoril tudi župan Občine Jesenice Jani Hrovat.

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Izgnanci iz KO DIS Kočevje na prireditvi na Bučki

Ne 2. julija 2016 smo se iz KO Kočevje zbrali člani DIS na postaji v Kočevju in se s polnim avtobusom popeljali na Bučko, kjer so priredili praznovanje ob 25. obletnici delovanja DIS. V teh krajih so organizirali več pohodov ob okupacijski meji, zaključili pa so pohod do Bučke na dan 2. julij 2016. Zbralo se nas je kar lepo število vseh udeležencev na prireditvi, z velikim aplavzom smo pozdravili vse prisotne goste, pevce in z navdušenjem spremljali govor poleg ostalih tudi predsednice Ivica Žnidaršič, kateri pripada največ zaslug, da imamo mesečno rento in dodatno zdravstveno zavarovanje. Še zmeraj pa je odprto vprašanje odškodnine za materialno škodo naših članov in bil bi že čas, da naša država poskrbi, da bi Nemčija poplačala dolg. Da bi se zadeve uredile, bo potrebno še veliko truda, a člani društva

upamo, da se bo tudi to uredilo, čeprav nas je vsak mesec in vsako leto manj. Člani iz KO Kočevja smo bili zadovoljni, da smo bili prisotni na tej prireditvi.

Po končanem srečanju smo se odpravili v Krško na ogled vinske kleti in bili smo presenečeni nad ogledom. Tu so nas tudi pogostili s prigrizkom in dobrim vinom. Potem smo se odpravili še na dobro kosilo in nam je bilo tudi prijetno poklepetati med seboj in obujati spomine. Zapeli smo tudi nekaj pesmi in se zadovoljni odpravili proti domu z željo, da se prihodnje leto spet udeležimo kake prireditve.

Zahvaljujem se članom in članicam, da so se udeležili te prireditve ob 25. obletnici, tistim članom, ki se je niso mogli udeležiti, pa želim dobrega zdravja in počutja.

Veronika Kljun

Poročilo o delu KO DIS Cerklje ob Krki

Občni zbor članov KO DIS Cerklje ob Krki (28. 5. 2016)

28. maja 2016 smo v KO DIS Cerklje ob Krki izvedli občni zbor. Udeležilo se ga je približno 80 članov. Vseh naših članov je 167. Veliko članov je po domovih za ostarele, še več pa jih je v domači oskrbi.

Udeležence občnega zbora je pozdravil tajnik društva Lojze Božič. Od povabljenih gostov so se občnega zbora udeležili: Anka Tominšek, predsednica upokojencev v ZPIZU, Emilija Držanič, predsednica DIS Brežice, Jožica Stezinar, predsednica DIS Čatež ob Savi, predstavnik DIS Dobova, predstavnik DIS Bizelsko, gospod župnik Janez Žakelj, predstavnik Gasilskega društva Alfonz Duhanč, novinar Rok Retelj in predstavnica šole Renata Baznik.

Zaradi visoke starosti naših članov je umrljivost med nami vedno večja. V letu 2015 je umrlo 6 članov. Zato v naše vrste vabimo potomce izgnancev in beguncev.

Glavna skrb je namenjena našemu članstvu: organizaciji letnega izleta, udeležitve na prireditvi Društva izgnancev Slovenije in drugemu.

Člani odbora, ki so obenem poverjeniki, najmanj trikrat na leto obiščejo člane naše Krajevne organizacije, da se z njimi pogovorimo o težavah, s katerimi se srečujemo, in da z njimi ohranjamo tesne vezi.

Člani odbora se po potrebi srečujemo na rednih sestankih. Seznanimo se z vsebinami, predlogi in nalogami, ki jih dobimo od Društva izgnancev iz Ljubljane.

Za božične in novoletne praznike obiščemo bolne in onemogle člane društva ter jim s skromnim darilom in s stiskom rok damo vedeti, da niso sami in pozabljeni. Obiskujemo tudi člane, ki so v domu za starejše v Brežicah in Krškem.

Poverjeniki pravočasno poberejo članarino in prispevek za Vestnik. Trudimo se,

da bi pridobili čim več podpornih članov in da bi vsi dobivali časopis Vestnik DIS.

Najbolj pa smo člani društva ponosni na spominsko obeležje izgnancem, ki ga skrbno urejamo in skrbimo zanj.

Prisotne v dvorani je pozdravila Anka Tominšek. Zahvalila se je za povabilo. Povedala je, da jo druženje s sokrajani spominja na mladost, ter prisotnim zaželela še nekaj let druženja. Povedala je tudi, da od leta 2010 ni bilo nobene uskladtve pokojnin in s tem se ni ohranjala vrednost pokojnin. Tako je padel socialni standard upokojencev. Letos obljubljajo letni dodatek, vendar ga ne bodo dobili vsi, ampak samo prejemniki pokojnin do 750 evrov. Danes je 613 tisoč upokojencev in na enega upokojenca pride 1,37 zaposlenega delavca. Zato bi se morala povečati zaposlenost, da bi bila zagotovljena medgeneracijska solidarnost.

Nato je prevzela besedo Emilija Držanič. Pozdravila je vse prisotne in povedala, da jo je zadolžila Zdenka Kaplan, ki je bila vsako leto naša gostja, da se udeleži našega občnega zbora. Zdenka Kaplan in predsednica Ivica Žnidaršič bosta prisotni 7. junija v Brestanici na dnevu odprtih vrat v taborišču.

Predsedstvo izgnancev nam je izbrilo, da članom ni potrebno plačevati zdravstvenega zavarovanja, okrog 30 evrov. Zato naj vsak, ki ima to ugodnost, ostane član društva in plačuje članarino, podpira društvo. Rekla je, da nam je lepo, ko se zberemo in zapojemo. Zaželela je vsem še dalje lep dan.

Na koncu smo sprejeli še program dela za leto 2016, ki ga je podal tajnik KO DIS Cerklje ob Krki.

Člani odbora
KO DIS Cerklje ob Krki

Proslava in tradicionalno srečanje bivših internirank in internirancev

Zveza združenj borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja Slovenije – taboriščni odbor Ravensbrück pod vodstvom Matjaža Špata je organizirala proslavo in 55. tradicionalno srečanje bivših internirank in internirancev, političnih zapornic in zapornikov nacifašističnih taborišč in zaporov, ukrajenih otrok ter njihovih svojcev.

Prireditev je bila 11. septembra 2016 v Portorožu pod pokroviteljstvom in z navzočnostjo predsednika RS Boruta Pahorja.

Slavnostna govornica je bila ministrica za obrambo RS Andreja Katič, ki je v izredno dobrem vsebinskem govoru izrazila pomen ohranjanja zgodovine in zglednih izkušenj, ki jih imajo žrtve vojnega nasilja.

Na prireditvi so se javno zahvalili Ivici Žnidaršič za vse, kar je naredila na mednarodnem področju, ko je delala v Rdečem križu Slovenije, in za napore pri uveljavljanju pravic civilnim žrtvam vojnega nasilja. Ob tem so ji poklonili idrijsko čipko. Bila je zelo presenečena in je nato imela kratek zahvalni govor.

Prireditev ob obletnici požiga Rašice in izгона prebivalcev Rašice

Zveza borcev ljubljanskega območja je 11. septembra 2016 organizirala pohod in spominsko prireditev ob 75. obletnici ustanovitve Osvobodilne fronte in 75. obletnici požiga prve slovenske vasi, Rašice, in izгона Slovencev.

Na podelitvi so se zbrali borci, izgnanci in veliko mladih pohodnikov. Bil je pripravljen dober kulturni program, v katerem so sodelovali Partizanski pevski zbor, kvintet trobil slovenske vojske in Raškiški rod.

Udeležencem je najprej govoril župan Mestne občine Ljubljana Zoran Jankovič, ki je predstavil razvoj mesta Ljubljane in priznanja, ki jih je Ljubljana dobila kot »najlepše mesto« na svetu.

Slavnostna govornica je bila predsednica DIS Ivica Žnidaršič, ki je med drugim dejala: »Zbrali smo se, da bi se poklonili umrlim v boju za svobodo v teh krajih in izrazili zahvalo vsem, ki so se borili proti okupatorju, fašizmu in nacizmu in dosegli zmago nad največjim zlom človeštva.

Odpor se je začel v teh krajih z organiziranim delovanjem Rašiške čete.

20. septembra 1941 so nemški vojaki obkolili vas in jo požgali. 120 vaščanov so pripeljali na zasiljanje v Šentvid in Rajhenburg, nato pa jih odpeljali v razna taborišča na Hrvaškem, v Bosni in Gornarsu. Veliko se jih ni vrnilo domov.

Nemci so požgali vas in izgnali vaščane Rašice iz maščevanja, ker so borci Rašiške čete uničili izvidnico petih Nemcev in da bi zastrašili Ljubljano in Slovenijo, kaj jih čaka, če se bodo upirali.

Vendar je treba ob tem povedati, da ni bil kriv odpor za nasilje, okupacijo in izgon Slovencev, saj je to nasilje bilo storjeno, ko še ni bilo partizanskega gibanja in akcij proti okupatorju.

Zadnje smernice za množični izgon Slovencev je podpisal šef nemške policije

in državni sekretar za utrjevanje nemštva Heinrich Himmler, v Celovcu in že aprila 1941 v Mariboru. Načrtovali so izgon v številnih valovih, v katerih naj bi izgnali od 220.000 do 260.000 Slovencev, kar pa jim ni v celoti uspelo.

Če fašizem in nacizem ne bi bila premagana, bi slovenski izgnanci ostali sužnji širom po tretjem rajhu, kot je ukazal Göring: »Ne ubiti, naj se na delu mučijo do smrti.«

Nato je predstavila izgon Slovencev v letih 1941–1945 in genocidno okupacijo Slovenije. Nato je še dodala:

»Slovenski narod bo lahko večno ponosen, da je bil med drugo svetovno vojno na strani zaveznikov v boju proti največjemu zlu človeštva, fašizmu in nacizmu. Zato je nerazumljivo, da danes nekateri omalovažujejo narodnoosvobodilni boj in skušajo upravičiti sodelovanje z okupatorjem in njihove zločine.

Veliko se govori o odkrivanju posmrtnih ostankov vseh mogočih narodov, ki so se pomikali oziroma bežali preko Slovenije na zahod po drugi svetovni vojni. Upravičeno pričakujemo, da bo kdaj kdo omenil ali vprašal, kje so grobovi slovenskih izgnancev, naših staršev, širom po Evropi in v krajih nekdanje Jugoslavije.

Govori se o odkritju velikega spomenika v Ljubljani, ki bo izenačeval žrtve in storilce. Ali ste že kdaj slišali in prebrali, da bo ta spomenik v Ljubljani namenjen tudi za umrle izgnance žrtve fašizma in nacizma, ki počivajo v tuji zemlji? Premalo se poudarja, kdo je bil med drugo svetovno vojno žrtev in kdo agresor, da bi o tem več vedele mlade generacije. Skoraj v celotni Evropi smo priče vzpona skrajne desnice in porasta neofašističnih sil.«

Predsednica je dobila za svoj govor veliko pohval.

Del udeležencev na prireditvi na Rašici 11. 9. 2016

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Člani KO DIS Krško na izletu

Krški izgnanci so odnesli globoke vtise iz legendarne bolnišnice Franja.

KO DIS Krško je v skladu s svojim letnim programom želel za ohranjanje zgodovinskega spomina na čase izгона organizirati izlet v taboriščne kraje v tujini. Zaradi visoke starosti udeležencev pa ta namera ni bila izvedljiva. Tako smo 22. septembra 2016 organizirali enodnevno druženje članov društva z izvedbo izleta skozi Selško in Poljansko dolino na Cerkljansko.

Zgodaj zjutraj smo se zbrali na avtobusni postaji Krško in krenili proti Ljubljani. Prvi krajši postanek smo imeli na Barju, kjer nas je član društva Alojz Levičar s Trške Gore počastil z izredno dobrim belim kruhom v obliki hlebca z označenimi letnicami 1941–1945. Nato smo nadaljevali vožnjo skozi Medvode, Škofjo Loko in Železnike do spomenika v Dražgošah, postavljenega v letu 1976 v spomin na bitko v januarju 1942 med Nemci in Cankarjevim bataljonom. Spomenik ima spominsko ploščo in z reliefi okrašeno bronasto kostnico – delo akademskega kiparja Stojana Batiča. Pri sestopu do spomenika je v polkrogu mozaik s prizori bitke, delo akademskega slikarja Iveta Šubica. Zgodovino tega spomenika

je navzočim predstavil kar naš voditelj, podpredsednik Lojze Jelovšek.

Nato smo pot nadaljevali skozi Davčo in Dolenje Novake do znamenite slovenske vojne partizanske bolnišnice Franja, ki je med 2. svetovno vojno od začetka zime 1943 do maja 1945 delovala v težko dostopni soteski Pašica. Dostop je bil mogoč le po potoku Čerinščica. Zgodovino in obnovo muzejskega objekta po neurju leta 2007 nam je obrazložila kustosinja muzeja Cerkno gospa Hvala.

S tem smo zaključili zgodovinski del našega pohoda.

Nadaljevali smo druženje v gostišču Gačnik v Logu, Dolenji Novaki pri Cerknem. To je 110 let staro gostišče, v katerem so pripravljali ranjence za transport v bolnico Franja. Sedaj je zelo lepo urejeno in omogoča sprejem večjega števila gostov. Tu smo se okrepčali s krajevnimi specialitetami. Vračali smo se po poti skozi Logatec, Vrhniko in Ljubljano.

Vožnja je bila ob lepem sončnem vremenu zelo prijetna in vsi udeleženci so izražali svoje zadovoljstvo ob doživetju, zelo uspešnem vodenju in druženju. Vsem bo ta dan ostal v lepem spominu.

Z občnega zbora KO DIS Petišovci-Benica-Pince Marof

V našem KO DIS se vsako leto srečamo na občnem zboru 22. junija, na dan, ko so nas madžarske oblasti odpeljale v šarvasko taborišče. Že nekaj let se dobivamo v lendavskem Ribiškem domu, kjer se po občnem zboru okrepčamo in poklepujemo.

Letos je za nas še posebno leto, ker smo se spomnili 25-letnice ustanovitve Društva Petišovci-Benica-Pince Marof. Ob tem nismo pozabili na 25-letnico samostojne Slovenije. O pomenu praznovanja obletnic je govorila tudi tajnica KO DIS.

Predsednik Alojz Voščun je poročal o delu v preteklem letu. Zaskrbljen je zaradi upadanja članstva, udeležbe na zborovanjih ter na potovanjih v oddaljene kraje. Spomnil nas je, da je bila na ustanovnem zboru dvorana v petišovskem Domu vaščanov zasedena do zadnjega sedeža, zdaj pa nas je od 50 članov navzočih 30. Poleg tega nam veliko moči vzamejo starostne in zdravstvene tegobe. Za lajšanje teh težav člani pomagamo starejšim v stiski.

Člani DIS se udeležujemo tudi proslav, ki jih organizira Združenje borcev za vrednote NOB. Glede plačila materialne vojne škode je naš predsednik skeptičen. Boji se, da nas bodo s ponovno presojo pregrupirali v manj ugodno skupino z nižjo rento ali celo ukinili izplačevanje rente.

Namesto blagajničarke, ki je v zdravilišču, je predsednik obvestil člane, da smo imeli na razpolago 1345 evrov dohodka, kar je bilo premalo za izvedbo celotnega programa. Cene grejo navzgor, finančnih sredstev pa je vedno manj.

V razpravi je bil kritičen do zdravstva in davčne ureditve sorodnik 14-letnega fanta, ki dobiva po pokojni mami 250 evrov pokojnine, plača pa 80 evrov dohodnine. Če smo socialna država, bi morali davčni in zdravstveni sistem nekoliko spremeniti ali dopolniti z ustreznimi členi.

Po zaključenem zborovanju smo si privoščili dobro malico in se sprostili ob kavi.

Marica Antolin

Izlet KO DIS Dobova v Ljubljano

Člani DIS iz Dobove na izletu v Ljubljani (29. 7. 2016). (Foto: Franc Šavrič)

V petek, 29. julija, smo se člani KO DIS Dobova odpravili z avtobusom v našo metropolo Ljubljano, si ogledali nekaj znamenitosti na Ljubljanskem gradu, video o njem, kapelo svetega Jurija kar s kora, četrtina pa se je povzela celo na razgledni stolp, medtem ko smo drugi počivali v kavarni in opazovali turistični vrvež, ki je bil lansko leto dosežen z 1.190.000 obiskovalci gradu! Nato smo se odpeljali v pristanišče gostišča Livada, se popeljali po Ljubljani skozi mesto vse do zapornic, se tam obrnili in se vrnili na kosilo ter manjše druženje, kjer smo ugotavljali, da smo nekoč hodili na izlete s tremi avtobusi, da

pa je ta izlet uspel zlasti zato, ker smo kljub velikemu številu vidnih znamenitosti brez večjih težav preživeli lep dan, z malo hoje, saj smo za avtobus uspeli dobiti posebno dovolilnico za direktni dostop na grajsko parkirišče, za kar se imamo zahvaliti direktorji gradu, ki je upoštevala starost naših članov in dejstvo, da smo mnogi doživeli dovolj gorja že v izgnanstvu in begunstvu v letih 1941 do 1945.

Vse dožitve je poslikal naš prijatelj in krajan Franc Šavrič-Obržanc, odličen fotoamater!

Branko Bogovič in Ivo Veble

Petinsedemdeset let po izgonu

V jutru jesenskem oblak je zagrnil jesensko nebo,
selitev izgnancev še danes naj bo,
Hitler z esesovci daje ukaz.
V stiski in bolečini zapustili smo vas.

Na domačem pragu poljub v slovo,
solza zmrazila, zalila zemljo.
Tiho in mirno domačija počivala bo,
v strahu zvesto bo čakala, če vrne se kdo.

Na tuji zemlji služili smo kruh,
iz taborišča na delo nas vodi vojak,
suženjsko delo, trpljenje in strah.
Vsak dan je enak.

Leta hitijo, spomini bežijo,
petinsedemdesetletnica jih je obudila,
preteklost v sedanost nam daje spomin,
v žalosti, stiski naj bo opomin.

Naj jutranja zarja prelije nebo,
kjer duša izgnanca počivala bo,
mirno in tiho vetrič pihlja,
nežno odganja nam solze gorja.

V upanju božjem prosili Boga,
zapustiti izgnanstvo in biti doma!
Zdaj smo doma, v sreči in stiski,
potrpljenju brez dna
na pragu domačem, ob žarenju neba.

Anica Žabkar

Čas

Čas je neskončen
in vendar ga je vedno manj.
Celo življenje
je ena sama bitka zanj.
Čas polzi skozi nas.
In mimo nas.
Hoteli ali ne –
naš gospodar je čas.
Ko nekje za nekoga
se šele začne,
nekje za nekoga,
ki umira,
zanj tudi čas umre.

Vida Hojak – Gostič

Jesen, 1941

Ko svetla noč v jutro se stopi,
očetu okrog vratu številka o izgonu
visi.

V culah iz rjuh skromna je vsebina.
Na poti spremljata jih lakota in tema.

V logorju slovenski narod
lakoto, bolečino ponižanje trpi.

Spomin na tiste krute dni
naj nikoli ne zbledi.

Jože Križančič

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Letno srečanje izgnancev KO DIS Raka - za širjenje zgodovinske resnice

Del udeležencev občnega zbora KO DIS Raka, 11.8.2016.

Prazničnemu tednu Krajevne skupnosti Raka se s svojim programom vsako leto pridruži tudi KO DIS Raka. V dvorani gostilne Tratnik na Raki se je na občnem zboru zbrala slaba polovica od 138 članov KO DIS Raka in prisluhnila poročilu predsednice **Anice Žabkar**, potem blagajnika Marjana Molana in poročilu nadzornega odbora, ki ga je prebrala Fanika Janževc. O rednih obiskih in stikih s člani, ki živijo v svojih domovih, pri sorodnikih ali v domovih starejših občanov, je govorila **Mimica Gabrič**, ki skupaj s predsednikom KS Raka in predsednicama DU Raka in RK Raka obiskuje jubilate, stare 90 in več let, seveda pa jih tudi ob prijetnem srečanju ali druženju obdario.

Tesne vezi s člani vzdržujejo tudi člani odbora, ki so hkrati poverjeniki, izstopa pa predvsem medčlanska pomoč. V poročilih so bile tako večkrat izpostavljene osnovne naloge, kot so skrb za članstvo, vključevanje mlajših članov, ohranjanje spomina na težke čase izgnanstva in trpljenja med drugo svetovno vojno ter

širjenje zgodovinske resnice med mladimi. Društvo je prav ponosno, da OŠ Raka vzorno skrbi za okolje in spomenik, posvečen žrtvam vojnega nasilja, ki stoji ob šoli.

Med povabljenimi gosti so bili tudi članica IO DIS in predsednica komisije za stike s kraji izgnanstva pri DIS **Zdenka Kaplan**, ki je poročala o prizadevanju DIS v zvezi z vojno odškodnino izgnancem ter o grobovih slovenskih izgnancev, ki so pokopani v tujini, pa predsednika sosednjih KO DIS **Silva Marjetič** z Bučke in **Peter Rupar** s Studenca ter predsednika Sveta KS Raka **Silvo Krošelj** in DU Raka **Fanika Metelko**. Vsi so pohvalili delovanje društva ter medsebojno sodelovanje.

V okviru organizacije uspešno deluje tudi pevska skupina Lastovke. Te so na zboru zapele nekaj domoljubnih pesmi. Za popestritev srečanja je z glasbo zopet poskrbel domačin Jože Domitrovič, občni zbor pa je vodila in povezovala Justina Molan.

A. H.

Iz poročila Anice Žabkar, predsednice KO DIS Raka

Od lanskega občnega zbora se je kar veliko naredilo v Društvu izgnancev Slovenije in pri nas na Raki. Udeležili smo se Skupščine DIS 3. oktobra 2015 in 23. marca letos, sodelovali smo na otvoritvi razstave DIS o nasilju nad slovanskimi narodi, ki je bila odprta 26. januarja 2016. Vsi smo na razstavi prejeli tudi zloženko o nacističnem nasilju nad Poljaki, Čehi, Slovaki, Ukrajinci, Belorusi, Rusi, Srbi, Hrvati in nasilju nad Slovenci v Avstriji in Italiji. Na dan izgnancev 7. junija smo si to razstavo ponovno ogledali, udeležili smo se tudi druženja v zbirnem taborišču, kjer je bil dan odprtih vrat.

Bili smo tudi na območni prireditvi ob 25. obletnici delovanja DIS na Bučki 2. julija 2016. Tu smo prejeli za KO

DIS Raka spominsko listino in zahvalo za ohranjanje zgodovinskega spomina. V naši Krajevni organizaciji se trudimo, da ohranjamo čim več zgodovine o izgnanstvu in trpljenju slovenskega naroda. Zato spoštujemo vse tiste ljudi, ki se trudijo pošteno zapisati zgodovino.

Pomembno je, da imamo v naši Krajevni organizaciji še vedno 140 članov in da Vestnik DIS dobiva 115 članov. Priporočam, da včlanite v DIS tudi svoje sinove, hčere, vnuke in vnukinje. Treba je ugotoviti, ali so sploh zainteresirani za sodelovanje in plačilo vojne škode.

Zahvaljujem se vsem, ki aktivno sodelujete na prireditvah DIS in pri delu Krajevne organizacije DIS Raka.

Poročilo iz Globokega-Pišeč

DIS Globoko-Pišece je ob ustanovitvi štelo 250 članov in od teh jih je do danes umrlo 185. Pozneje se je društvo okrepilo z begunci in pridruženimi člani. Samo v letu 2015 se je članstvo društva okrepilo s 54 novimi člani, seveda v veliki meri tistimi, ki upajo oziroma pričakujejo vojno odškodnino. Sedaj šteje društvo skupaj 168 članov. Vestnik prejema 80 članov.

Društvo izgnancev Globoke-Pišece kljub staranju članov deluje dokaj aktivno.

Poleg redne letne skupščine vsako leto organiziramo po dva izleta. Redno obiskujemo onemogle člane, na pogrebih je prisoten tudi društveni prapor. Sodelujemo tudi z drugimi organizacijami na lokalni ravni. Članarino pobiramo redno in dokaj uspešno in sredstva tudi redno in takoj odvajamo v matično društvo.

Za KO DIS Globoko-Pišece
Jože Bračun

Gremo na Štajersko ...

KO DIS Radovljica že nekaj let prireja izlete za svoje člane in njihove svojce, ki običajno spremljajo bolj ostarele in slabotne. Zvrstilo se je kar nekaj lepih izletov.

Letos se je odbor KO DIS Radovljica, s predsednikom Tonetom Pristovom, odločil za bolj sproščujoč izlet. V četrtek, 25. 8. 2016, smo se z avtobusom odpeljali na Štajersko. Izlet naj bi obsegal ogled termoelektrarne TEŠ 6 v Šoštanju ter kopanje v termah Topolšica.

Zakaj v TEŠ 6?

Vsi poznamo težavno izgradnjo novega bloka TEŠ 6, ki se je vlekla premnogo let. Prav je videti in vedeti, kam so se vlagali ogromni denarji iz naših žepov oziroma iz žepov vseh davkoplačevalcev. Tudi mi starejši se zavedamo, da napredek mora biti. Nikoli pa ne pomislimo, kako preprosto je, ko doma lahko pritisnemo na električna stikala in že lahko opravljamo razna dela v gospodinjstvu, gospodarstvu, si privoščimo TV, računalnik in še mnogo drugih ugodnosti. Tega pa ob sveči ali petrolejki ne bi mogli početi, pač pa bi kje ob studencih še vedno ročno prali perilo.

Pa vstopimo v TEŠ 6!

Cirila Katrašnik

Do Maistra in Vinariuma

Drugi letošnji izlet v pozni jeseni so člani DIS Območne organizacije Žalec opravili čez Slovenske Gorice z ogledom Maistrove hiše z muzejsko sobo v Zavrhu in turistične atrakcije Vinarium v Lendavi.

Pri ogledu zanimive muzejske zbirke s prikazom življenja in dela Rudolfa Maistra v Zavrhu, kjer je preživel počitnice in prosti čas, je sodeloval vodič po zbirki Stanko Kranvogel. Po Kranvoglovih besedah bi brez uspeha Rudolfa Maistra bila Slovenija manjša ali pa je celo ne bi bilo. Pravi čudež je, da smo po vseh neugodnostih in peripetijah uspeli ostati na tem delu slovenskega ozemlja in da imamo svoj jezik z znamenito in posebno dvojino. Posebej smo lahko ponosni na dva Slovenca, Slomška in Maistra. Če je Slomšek postavil temelje, pa je Maister streho. Rudolf

Maister je bil spreten in inteligenten vojak z osem tisoč vojaki ter tudi dober poet. Kar 21 njegovih pesmi je tudi uglasbenih.

Čeprav je delo generala Maistra že dobro raziskano in zabeleženo, pa je še vedno odprtih kar nekaj vprašanj, kot recimo, kje se »skrivajo« načrti Jožeta Plečnika za Maistrov mavzolej, ki naj bi ga postavili v Mariboru.

Po malici na turistični kmetiji Benko v Spodnji Ščavnici pa so si izletniki ogledali še slovensko turistično atrakcijo, 53 metrov visoki razgledni stolp Vinarium v Lendavi. V letu dni si je stolp ogledalo in se nanj povzpelo že tisoč domačih in tujih obiskovalcev.

Izletniki so se v poznih večernih urah zadovoljni vrnili domov.

Tone Vrabl

Priznanja za KO DIS Ptuj

Zbrani ob podelitvi spominskih priznanj DIS

Predsednica KO DIS Ptuj Marija Gnilšek s sodelavci in predstavnica OŠ Ljudski vrt Ptuj sta ponosno sprejeli priznanje za ohranjanje zgodovinskega spomina na trpljenje Slovencev v izgnanstvu. Priznanje za

KO DIS Ptuj je prevzela Ivanka Kerin. Priznanja je podelilo Društvo izgnancev Slovenije ob praznovanju 25-letnice svojega delovanja.

Jože Križančič

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Občni zbor KO DIS Bučka

Z občnega zbora KO DIS Bučka 31. 10. 2016
(Foto: Uršula Bevec)

Predsednica KODIS Bučka Silva Marjetič je vse prisotne lepo pozdravila in povedala, da bo jutri, 1. novembra, 25 let, odkar je bila ustanovljena ta organizacija na Bučki, ki je bila prva KO v Sloveniji. Po letnih poročilih se vidi, da je društvo realiziralo vse zastavljene naloge. Velika sreča je to, da so na Bučki društva zelo povezana in si vzajemno pomagajo, tako lahko uspe vsaka naloga, je povedala predsednica in izrekla zahvalo.

Našega zbora se je udeležila tudi naša predsednica in krajanka ter častna občanka Občine Škocjan prof. Ivica Žnidaršič, ki nam je povedala o napredovanju glede poplačila vojne škode za premočno in nepremočno premoženje. Mag. Franc Žnidaršič, predsednik ZL-DSD in častni član DIS, nas je seznanil o osnutku zakona o nepoplačani vojni škodi izgancem, ki je v končni pripravi za vlogo v parlament. Alojz Rupar, podpredsednik DIS in predsednik KO DIS Boštanj, je rekel,

da so Bučka in z njo zavedni krajanji z ustanovitvijo prve KO v Sloveniji 1991. leta kot kal, iz katere so potem vzklile nove KO in s tem postali močni in dosegli že kar nekaj pravic. Zbora so se udeležili tudi podžupan Občine Škocjan Alojz Hočevan, ki je navzoče pozdravil v imenu občine, prav tako predsednik KS Bučka Tomaž Marjetič ter predsednika KO Sevnica Vinko Zalezina in KO Raka Anica Žabkar, ki je še posebej izrekla zahvalo za vsa prizadevanja prof. Ivici Žnidaršič in njenim sodelavcem za vse delo in vlaganje svojega znanja pri uveljavljanju izgnanskih pravic.

Po končanem zboru smo se še malo družili ob prigrizku in si zaželeli kar največ trdnega zdravja, da se v nadaljevanju zadanih nalog srečamo vsi v polnem številu.

KO DIS Bučka
Uršula Bevec

PODATKI O DAVČNEM ZAVEZANCU

(Ime in priimek davčnega zavezanca)

(Podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(Poštna številka, ime pošte)

Davčna številka

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(Pristojni davčni urad, izpostava)

ZAHTEVA

za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo izgnancev Slovenije 1941-1945 Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana	8	4	7	8	0	3	4	7	0,5

V/Naziv _____, dne _____

Podpis zavezanca

Zasedanje Mednarodnega odbora izgnancev in beguncev v Beogradu, 20.-23. oktobra 2016

Mednarodni odbor izgnancev in beguncev, žrtev fašizma in nacizma v letih 1920-1945, ki je bil ustanovljen 6. junija 2009 na prvem Mednarodnem kongresu izgnancev in beguncev v Ljubljani, se sestaja vsako leto v drugi državi članici. Letos je bil sestanek 20.-23. oktobra 2016 v Srbiji, v Beogradu. V spominskem parku Kragujevski oktober so člani Mednarodnega odbora položili venec pri spomeniku ustreljenim dijakom in profesorjem. (Foto: Gregor Kaplan)

SPOROČILO PREJEMNIKOM VESTNIKA DIS IN VSEM ČLANOM DIS

Letos smo izdali že dve dvojni številki Vestnika DIS, sedaj pa imate pred seboj Vestnik DIS št. 119-120, zato je ta dvojna številka Vestnika DIS zadnja v tem letu.

Bliža se konec leta in hitro bomo stopili v novo leto 2017.

Upamo, da ni prezgodaj, da vam že sedaj voščimo prijetne in zadovoljne božične in novoletne praznike, v novem letu pa vse dobro in srečno.

Izvršni odbor
Društva izgnancev Slovenije
1941-1945

. Jubilanti . Jubilanti . Spomini . Pesmi .

Terezija Srčec je praznovala 101. rojstni dan

Terezija Srčec je najstarejša članica KO DIS Lenart

V torek, 11. oktobra 2016, je svoj 101. rojstni dan praznovala najstarejša članica našega društva KO DIS Lenart v Slovenskih Goricah.

Svojo mladost je preživljala v skromni kmečki družini vse dotlej, ko so leta 1941 vdrle v našo domovino okupatorske sile in začele množično izseljevati nič krive slo-

venske družine. Tistih časov se Terezija Srčec še vedno spominja z grenkobo v srcu.

Ob visokem jubileju smo ji skupaj s sorodniki nazdravili in ji zaželeli še veliko zdravih let.

*KO DIS Lenart
Ivan Godec, predsednik*

Zofijinih 90 let

Zofija Marolt, članica KO DIS Boštanj, je 13. julija 2016 praznovala svoj 90. rojstni dan. V Domu starejših občanov v Sevnici sta jo obiskala predsednik KO DIS Boštanj Lojze Rupar in tajnica Hilda Novšak. Obiska se je zelo razveselila. Čestitala sta ji k visokemu jubileju in ji zaželela še vrsto let čvrstega zdravja in dobrega počutja. V domu se dobro počuti, je zdrava in zadovoljna, predvsem z dnevnimi obiski domačih.

Zofija Marolt in Hilda Novšak

90 let Pepce Polovič iz KO DIS Dobova

Dne 10. oktobra letos smo predstavniki KO DIS Dobova obiskali gospo Pepco Polovič, rojeno leta Petan, 7. 10. 1926 v Dobovi, in ji čestitali za 90 let življenja, z željo, da bi bila še dolgo tako plešoča, delavna in neverjetno bistre glave ter še vedno steber družine. Bila je žena, zdaj žal že pokojnega izgnanca, poslovneža in dobrotnika za vsa napredna dobovska društva, Franca Poloviča, ustanovitelja podjetja AFP iz Sel pri Dobovi.

Ob odsotnosti predsednika KO, Branka Bogoviča, smo se družili s Pepco in njenim sinom Francijem poverjenica za vas Sela Pavla Krulik, blagajnik KO Jože Rožman in podpredsednik KO

Z obiska pri Polovičevih

Ivo Veble s predstavnikoma in znančema iz Četrtna skupnosti Trnovo v Ljubljani.

Celotno proslavljanje se je odvijalo pod fotografskim očesom Franca Šavriča.

Marija Mlakar – 90-letnica

8. septembra 2016 je članica KO DIS Studenec, Marija Mlakar dočakala 90 let. Praznovala je v prisotnosti treh hčera, dveh vnukov in sestre. Marija živi na svojem domu v Hudem Brezju.

Za njen rojstni dan smo jo obiskali in ji zaželeli vse dobro.

Peter Rupar

SEMINAR ZA PROSTOVOLJCE DIS

Izvršni odbor Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 bo

v soboto, 10. decembra 2016,
organiziral seminar za prostovoljce DIS,

ki bodo sodelovali v krajevnih in območnih organizacijah DIS pri organizaciji potrebne pomoči članom DIS na domu.

Seminar se bo začel 10. decembra ob 9. uri in bo predvidoma trajal do 14. ure.

Na seminarju se bodo udeleženci seznanili z delovanjem DIS, pravicami izgnancev in beguncev po obstoječi zakonodaji za žrtve vojnega nasilja ter pravicami po zdravstveni, socialni in pokojninski zakonodaji.

Poseben vsebinski poudarek bo namenjen oblikam pomoči na domu osamelim, bolnim, invalidnim in pomoči potrebnim članom DIS, ki jih lahko razvijejo in izvajajo Krajevne in Območne organizacije DIS.

Vsi zainteresirani se lahko na seminar prijavijo na naslov: Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945, Linhartova 13, 1000 Ljubljana, ali po elektronski pošti na naslov drustvoizgnancev@siol.net

Prijavite se lahko tudi po telefonu
01 434 48 80 ali 051 38 32 32.

V prijavi napišite svoje ime in priimek ter točen naslov.

Seminar je brezplačen. Organizacijske in druge stroške bo kril Izvršni odbor DIS.

Prijave sprejemamo do 28. novembra 2016.
Prijavljeni bodo prejeli po pošti vabilo in program seminarja.

Izvršni odbor DIS

Letošnji jubilanti iz Zagorja ob Savi

Ana Vidergar

Erna Žerko

Ivan Ključevšek

V letošnjem poletju so naslednji člani KO DIS Zagorje praznovali visoke življenjske jubileje: Rudi Medved 92 let, Erna Žerko 91 let, Antonija Rebernik 91 let, Ana Vidergar 90 let in Ivan Ključevšek 90 let. Vsem petim jubilarantom želimo še naprej trdnega zdravja in dobrega počutja ter veliko lepih trenutkov z njihovimi najdražjimi.

Za KO DIS Zagorje

IZVRŠNI
ODBOR
DRUŠTVA
IZGNANCEV
SLOVENIJE
1941–1945

Predsednica:
Ivica Žnidaršič, Ljubljana

Podpredsednika:
Albin Pražnikar, Izlake
Alojz Rupar, Boštanj

Člani:
Ivan Babič, Buče
Stanislava Biček, Jesenice
Emilija Držanič, Brežice
Maksimilijan Ferek, Ljubljana
Tatjana Frajle - Maslo, Celje
Sabina Godnič, Komen
Tomaž Hočevar, Koper
dr. Milan Jazbec, Ljubljana
Zdenka Kaplan, Novo mesto
Marjan Košak, Slovenske Konjice
Rok Kržan, Bizeljsko
Ana Pirc, Leskovec pri Krškem
Martin Podlesnik, Ljubljana
Stanislava Račič, Ljubljana
Marijan Špegelj, Muta
Davorin Zdovc, Maribor
Marija Žnidar, Kamnik

NADZORNI ODBOR

Veronika Kljun, Kočevje - predsednica
Karel Levak, Artiče
Jolanda Želj Erhard, Maribor

ČASTNO RAZSODIŠČE

Jože Križančič, Ptuj - predsednik
Olga Kamenov, Ljubljana
Jože Kveder, Domžale
Jožef Pograjec, Polšnik
Terezija Repovž, Šentjanž

VESTNIK

interno glasilo DIS

Za društvo:
Ivica Žnidaršič

Odgovorni urednik:
Jože Križančič

Lektorica:
Alenka Lokar Blatnik

Tisk:
Tiskarna Skušek

Naslov:
Društvo izgnancev Slovenije
1000 Ljubljana, Linhartova c. 13
telefon: 01 - 434 48 80
telefaks: 01 - 434 48 80
email: drustvoizgnancev@siol.net
http://www.drustvo-izgnancev.si

Poslovni račun DIS:
SI56 0222 2001 0570 920
Nova Ljubljanska banka

Umrlí člani Društva izgnancev Slovenije

KO DIS Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti
KO DIS Artiče Alojz CERJAK Ivan CIRJAK Ivana DIMIČ Ivan MAVSAR Alojz STERNAD Miroslav STERNAD	11.06.1932 26.02.1927 23.12.1930 22.05.1937 03.08.1927 08.11.1939	06.09.2016 23.02.2016 12.02.2016 25.01.2016 18.12.2015 17.07.2016
KO DIS Bohinj Marija PINTAR	10.10.1936	14.09.2016
KO DIS Boštanj Franc POVŠE Frančiška RAK Ida ŽNIDARŠIČ	25.11.1932 14.01.1927 25.07.1931	20.07.2016 20.07.2016 18.07.2016
KO DIS Branik Ivan BESEDNJAK Egidij BIZJAK Danica LIČEN Vera LIČEN	15.09.1926 01.09.1932 26.02.1924 02.07.1934	28.06.2016 09.10.2016 30.07.2016 23.06.2016
KO DIS Bučka Vekoslav GREGORČIČ	27.02.1933	17.10.2016
KO DIS Celje Jože CIZELJ Terezija SINKOVIČ	29.01.1955 07.10.1928	03.10.2016 16.09.2016
KO DIS Čatež ob Savi Ludvik JELINEK Mihael KOMUČAR Štefanija KOMUČAR Terezija VOVK	11.03.1922 21.08.1924 09.11.1929 21.07.1926	31.07.2016 30.03.2016 18.04.2016 24.05.2016
KO DIS Dobova Jože BOSINA Jožefa CURHALEK Vlado CVETKOVIČ Jože GLOGUŠEK Vida KEŽMAN Branka KOPINČ Ivan KOVAČIČ Jožefa KRUŠLIN Ladislav LUBŠINA Antonija OGOREVC Rafko OGOREVC Ana POLOVIČ Jože PROSEVC Olga RADANOVIČ Antonija ŠELER Ana VEBLE Veronika VEBLE Vida VOGRINC Zofija VOLOVEC Roza VOVČAK Marija VUČAJNK Marija ŽNIDERIČ	28.11.1928 27.10.1921 29.07.1940 31.03.1938 26.10.1934 16.02.1932 17.07.1944 13.03.1935 16.08.1929 11.01.1921 24.10.1930 25.09.1933 14.02.1926 01.01.1924 17.07.1921 10.05.1921 08.04.1926 16.06.1938 04.02.1923 15.08.1932 02.02.1933 24.12.1930	25.06.2016 16.04.2015 08.06.2015 11.01.2016 22.10.2015 17.02.2016 18.05.2016 09.04.2015 06.09.2015 28.05.2016 25.02.2015 02.06.2015 29.02.2016 24.03.2016 14.04.2015 13.04.2015 25.02.2016 14.04.2015 21.07.2015 29.11.2015 14.07.2015 13.01.2016
KO DIS Dole pri Litiji Stanislav GRČAR	29.03.1927	04.07.2016
KO DIS Grosuplje Martin METELKO	05.11.1933	19.08.2016
KO DIS Jesenice na Gorenjskem Julka KOKANJA Anton ŽIBERT Ljudmila ŽVAN	19.06.1940 10.01.1933 17.09.1943	19.06.2016 27.07.2016 2016
KO DIS Kapele Bogdan PŠENIČNIK	22.02.1933	09.07.2016
KO DIS Kozje Terezija ŠTURBEJ	01.10.1924	06.07.2016
KO DIS Krška vas Terezija GAČNIK Martin KLEMENČIČ Ivanka MOHOR Alojz MUSTAR Vlado MUSTAR Franc PILTAVER Vida PRAH Marija RAČEČIČ	02.11.1930 01.10.1937 27.07.1930 04.05.1928 05.12.1938 02.10.1937 05.04.1929 14.06.1931	08.01.2016 11.07.2016 13.03.2016 28.09.2015 07.09.2016 06.02.2016 12.04.2016 junij 2016
KO DIS Krško Janez GLAVAN Milena KERIN Rozalija KUSELJ Frančiška MAVSER Marija MIKOLAVČIČ Martin PAVLIN Elizabeta POMPE Alojz ŠRIBAR Viktorija VALENTINČIČ Stanko VIDMAR	1928 22.10.1930 12.10.1934 1930 1939 08.10.1928 18.02.1942 1935 1928 18.02.1934	17.02.2016 31.08.2016 15.06.2016 04.06.2016 15.07.2016 07.06.2016 18.08.2016 09.04.2016 20.06.2016 31.03.2016
KO DIS Lenart v Slovenskih Goricah Anton DRVARIČ Ljudmila ROTMAN	24.05.1930 07.08.1930	11.07.2016 07.10.2016

KO DIS Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti
KO DIS Leskovec pri Krškem Marija ARH Anica BOŽIČ Marija BOŽIČ Edi BUTKOVIČ Justina KATIČ Ljudmila KERIN Franc PACEK Cecilija SALMIČ Marija STRITAR Alojz URBANČ	02.12.1932 30.05.1931 01.10.1929 15.09.1931 28.08.1926 17.05.1926 11.01.1933 10.08.1927 29.08.1935 11.07.1937	10.07.2016 27.08.2016 08.09.2016 12.09.2016 17.09.2016 22.06.2016 01.04.2016 06.04.2016 21.04.2016 16.04.2016
KO DIS Ljubljana Bežigrad Angelca KELHER Marija PAHOR Bojana POTOČNIK	15.11.1927 19.10.1927 11.09.1923	15.08.2016 01.09.2016 04.06.2016
KO DIS Ljubljana Center Pavla JAPELJ	18.01.1924	06.04.2016
KO DIS Ljubljana Vič–Rudnik Marija JAMNIK Ivan KRAMŽAR Ana PIRC	12.12.1924 28.01.1928 31.05.1930	avgust 2016 september 2016 18.10.2016
KO DIS Maribor Pobrežje-Tezno Boris ŠORGO	21.12.1937	16.06.2016
KO DIS Maribor Rotovž-Pesnica Nada FILIPIČ Jože GLOGOVŠEK Marija KUZMIČ Terezija POŽEG Marijan STENOVEC Silva ZIDAR	04.01.1922 19.12.1938 25.07.1932 28.10.1925 04.12.1926 21.12.1926	29.05.2016 09.06.2016 13.07.2016 23.07.2016 01.07.2016 10.06.2016
KO DIS Maribor Tabor Boris GAŠPERIN Miroslav MIHEC Ivana OSOJNIK Mihael ŠOŠTARIČ Stanko TOMAŽIN Terezija VERDINEK Angela ŽMAVC	15.10.1931 26.08.1925 07.06.1930 01.09.1926 29.11.1939 29.09.1926 03.01.1941	26.8.2016 11.09.2016 06.09.2016 03.09.2016 11.07.2016 25.08.2016 31.07.2016
KO DIS Novo mesto Anton GODEC	18.04.1937	17.04.2016
KO DIS Ormož Ljubomir ŽNIDARIČ	06.04.1924	10.07.2016
KO DIS Ptuj Ivan PREJAC	1932	28.08.2016
KO DIS Radovljica Nežka DRAGAN Ivan KISOVEC	21.01.1925 24.08.1924	13.08.2016 31.08.2016
KO DIS Slovenska Bistrica Ivana KAC	28.07.1929	26.07.2016
KO DIS Slovenj Gradec Angela ŠUMEČNIK	14.05.1921	07.07.2016
KO DIS Srednja Dobrava Ana ŠMID Jože ŠOLAR	26.07.1934 20.02.1926	24.07.2016 01.09.2016
KO DIS Studenec Tine BEDENK Rudi MLAKAR Alojz ŽIBERT	02.01.1940 16.12.1936 25.04.1942	27.07.2016 12.09.2016 28.07.2016
KO DIS Šentjanž Lojze ERMAN Pavla KRMELJ Franc REPOVŽ Martina REPŠE Stanko REPŠE Vinko REPŠE	12.04.1929 14.01.1931 16.09.1938 08.11.1936 28.02.1937 01.07.1933	28.03.2016 19.07.2016 18.03.2016 09.04.2016 23.03.2016 28.06.2016
KO DIS Škofja Loka Peter POKORN	26.06.1939	26.07.2016
KO DIS Veliki Trn Jožef LOKANC Vinko ŽNIDARŠIČ	02.03.1940 22.01.1938	25.07.2016 04.08.2016
KO DIS Zagorje ob Savi Ana BRVAR Vida HRIBAR	06.11.1940 20.04.1942	18.06.2016 30.07.2016

V Vestniku št. 115–116 je bilo pri umrlih v KO DIS Kapele pomo-toma napisano, da je umrl Anton Naroglav, ki je živin deluje v KO DIS Ljubljana Vič–Rudnik. Pri umrlih v KO DIS Ljubljana Šiška pa je bil pri umrli Kristini Vahen narobe napisan priimek (Vafen). Za neljubi napaki se opravičujemo.